

Szerkesztőség: Hadóhivatal
 és nyomda: Bul. Reș Ferdin-
 and (József főherceg-ut.) 2.
 Telefon: 151. Sűreőncím:
 Közlöny. Arad :: Az Aradi
 Nyomda Vállalat tulajdona,
 kiadása és rotációs nyomása.
 Munkatársak naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
 1080, félévre 540, negyed-
 évre 270, havonta 90 Lej.
 Külföldre havonta 50 Lej fel-
 több. :: Ezve szám 5 Lej.
 Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
 restiben 50 banf telár)
 Hirdetési tarifa szerint ::

A kommunista gróf

Károlyi Mihály római szent birodalmi gróf, a Kaplony-nemzetség leszármazottja, hajdan 40 ezer hold, paloták és kastélyok ura, volt miniszterelnök és volt köztársasági elnök, be-
 lépett a kommunista pártba. Az arisztokrata, akit kilökött a saját kasztja, a liberális politika-
 kus, akitől elfordultak a liberálisizmus polgári
 vezérei, eljutott Moszkvába és Kun Bélával
 tárgyal.

Károlyi Mihály már régen nem szenzáció
 és alakja már régen kiesett az aktualitásokból.
 A moszkvai híradás mégis figyelmet érdemel,
 mert egy olyan pályafutás befejezését jelent,
 amely esztendőig belekapcsolódott a legna-
 gyobb jelentőségű európai történésekbe.

Ennek az életpályának az elbírálása a
 történelemírás feladata. Most csak az embert
 nézzük. Károlyi Mihályt, aki Európa egyik
 leggazdagabb főúrnak született és most
 kommunista lett.

Tizenhét esztendő korában Európa
 egyik leggazdagabb mánása. Huszonnyé-
 éves korában, születése jogcímén főrend és
 röviddel később gazdagsága címén az Omge-
 nek, e tulzottan konzervatív testületnek elnö-
 ke. Családi tradíciói következtében — a palo-
 tájából vitték a börtönbe, a veszthely elő-
 csarnokába nagyatyját, gróf Batthyány Lajost
 — a Habsburgok ellensége. Az udvar ke-
 gyéből nem érvényesülhet. Ellenzéki poli-
 tikus lesz, hogy az udvar ellenére lehessen
 miniszter.

Közben éli a maga kasztjának életét. Kár-
 tyacsatái és kártyaveszteségei híresek, este-
 iyem negyven diszruhás hajdu fogadja a ven-
 dégeket és palotájában csak viaszgyertyák
 égnek. Külsőségekben és kicsiségekben is konz-
 zervatív.

Kalandos és gyerekesen fantasztikus
 amerikai propagandaturjától visszatérőben,
 Franciaországban éri el a háború. Clemenceau
 történelmi missziót kínál neki, utitársai, fiska-
 lispolitikusok, apró csillagok a békebelli po-
 litikai égen, biztatiák, rábeszélnek, vállalkoz-
 nának is helyette. De éppen a Károlyi név
 kell, a nagyhatalmu mánás. És még évek
 után is azt mondja: „Egy Károlyi nem vál-
 tallatta“.

A háboruban önként megy a harctérre.
 Egy Károlyi nem lehet „alkalmatlan“. Való-
 sággal kiverekszi, hogy katona lehessen.

Miniszterelnök lesz, a magyar népköztár-
 saság elnöke. De még mindig mánás, arisz-
 tokrata. Az élete az, a politikája a népvezéré.
 Szinte szédületben van. Ebben a tranceos ál-
 lapotában jut el a kálkapolnai földosztáshoz.
 Hátzér holdat a negyvenezzerből odaad a pa-
 rasztoknak. És amikor a hajdani Károlyi-job-
 bágokhoz beszél, mintha egy pillanatra divi-
 náció szállná meg. „Ha nem tartjátok meg ezt
 a földet, jaj lesz nekem, de ezerszer jaj lesz
 nektek is“. A kálkapolnai parasztok megtartot-
 ták volna a földet, dus, fekete föld az, de ép-
 pen a földesuruk elvette tőlük, amikor egy da-
 cos gyerek gesztusával odaadta a hatalmat a
 magántulajdon tagadóinak. És jaj lett neki.

Elvesztette a hazáját, a vagyonát, a kaszt-
 ját. Indiában az a hindu, aki fehérrel lép há-
 zasságra, elveszti a kasztját, de fehér nem
 lesz. Két faj közé esik. Károlyi sorsa volt ez.
 Amikor a spliti penzió szerény szobáiban élt,
 az íróasztala fölött lógott Krisztusnak elefánt-
 szonbba faragott teste és az íróasztal lapján
 diszruhás ösök képei állottak. Ugyanakkor
 minden templomban átkozták és a világ mn-
 den nagyuri klubjából kirekesztették.

A haragos mánás, aki elveszített mindent,
 ami a lelkeszerinti élete volt és most levonta
 a végső konzekvenciákat. Nem szenzáció töb-
 bé, legujabb szövetségeseinek se, akik külön-
 ben meg se értik.

Új áldozati adó készül

Egybeolvasztja a kormány a főváros négy legnagyobb pénzinté-
 zetét — A pénzügyminiszter három legujabb aggasztó rendelete —
 Nincs tovább irgalom az italmérésiengedély-tulajdonosok számára

12 százalékkal szállítják le újra a tisztviselők fizetését

Bucurestiből jelentik: A kormánykörök napok óta foglalkoztatja egy nagyszabású
 pénzügyi tervezet. A tervezet szerint a négy legnagyobb román bankot egy pénzintézetté ol-
 vasztanák, amely könnyebben tudna külföldi hitelműveleteket lebonyolítani. Az egységesített
 pénzintézettel belföldön keresztül lehetne vinni a racionalizálás tervét s nagyban hozzájárulna
 a pénzügyi és gazdasági helyzet rohamos javulásához. Illetékes helyeken már forgalomba is
 hozták a bankok neveit és megkezdték a tárgyalásokat a bankok vezetőivel. A nagyszabású
 pénzügyi tervezet elé pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel néznek.

A pénzügyminiszter ma egyébként három
 rendeletet adott ki, melyeket azonnal megküld-
 tek az összes pénzügyigazgatóságokhoz. Az
 első rendelet kimondja, hogy az italmérési en-
 gedélyek illetékeire nem szabad egy napi hala-
 dékot sem engedélyezni, hanem nemfizetés ese-
 tén az engedélyt be kell vonni. A másik rende-
 let értelmében az összes magasabbrangú pénz-
 ügyi tisztviselőknek, mint igazgatóknak, ins-
 pektoroknak szeptember elsején meg kell sza-
 kitani szabadságukat és az adószedés fokozása
 céljából vissza kell térniük állomáshelyeikre. A
 harmadik rendelet kimondja, hogy az összes
 nyugdíjasoknak a hátralékos illetményeit leg-
 később szeptember hónapban ki kell utalni, ha

másként nem megy, hát „betűk szerint“. A be-
 tűszerinti fizetést úgy értelmezi a pénzügymin-
 iszter, hogy naponként két-két betűt fizesse-
 nek ki.

A Lupta mai száma hosszú cikkben fog-
 lalkozik a készülő 1932-es költségvetéssel. A
 lap szerint a költségvetést előkészítő bizottság
 arra a meggyőződésre jutott, hogy az új költ-
 ségvetési évben a lesgigorubb megtakarítások-
 kat kell eszközölni. Ezek a megtakarítások
 újabb áldozati adót jelentenek a tisztviselők
 számára. A költségvetést ugyanis tíz milliárd-
 dal kívánják leszállítani és ennek keresztülvi-
 tele érdekében újabb tizenkét százalékkal szál-
 lítanak le a tisztviselői fizetéseket. A Lupta cik-
 ke a fővárosban nagy feltűnést keltett.

Viharos ülésen napolták el a magyar képviselőházat

Indítvány a Bethlen-kormány felelősségrevonásáról — A szélső baloldal
 offenzívája a Károlyi-kormány ellen — Gyűlöli a magyar munkásság Musso-
 linit? — Az emigráció likvidálásának kérdését vetették fel a szociálisták —

Károlyi Gyula gróf kitart az olasz-magyar barátság mellett

Budapestről jelentik: A parlament mai
 ülésének megnyitása előtt a szociáldemokrata
 parlamenterek javaslatot tettek a Bethlen-kor-
 mány minisztereinek vád alá helyezésére. A
 javaslatot a szociáldemokraták az 1848-ik tör-
 vény harmadik cikkének 12-ik paragrafusára
 alapították, amennyiben a törvény azon mi-
 niszterek felelősségrevonhatóságáról intézke-
 dik, akik „a rájuk bízott közpénzekkel lelkiis-
 meretlenül gazdálkodtak“. A vádindítvány el-
 mondja, hogy Bethlen és kormánya évről-évre
 átlettek a költségvetési előirányzatokat, váll-
 latokat és intézményeket segélyeztek s bonok-
 kal fizették, amivel rongáltak Magyarország
 külföldi hitelét. A legutóbbi 3 millió fontos
 kölcsönt nem úgy használták föl, ahogy kel-
 lett volna; szövetségzeteket és akciókat támo-
 gattak és az egymilliárdot kitevő és tulajdosta-
 tásból származó hatalmas összeget szintén ha-
 sonló célokra használták fel. Éppen ezért —
 mondja a vádirat — a magyar parlamentnek
 vád alá kell helyezni a Bethlen-kormány mi-
 nisztereit.

Kölcsönt a Népszövetségtől

Ezután a parlament ülésén Rassay Károly
 a kormány bemutatkozásával foglalkozott. Ki-
 tűnő véleményvel van Károlyi Gyula grófról;
 azonban nem mondhatja el véleményét teljes
 egészében, mert nem akarja, hogy ez hízelgés-
 nek lássék. Jövéleménye mellett azonban meg-
 marad ellenzéki álláspontja mellett, mert ki-
 gúsi vannak a kabinet összetételét illetőleg.
 A pénzügyi reorganizáció munkájában támo-
 gatni kívánja a kormányt, ha ez a drákói szigor
 jegyében jár el, bár tudja, hogy szociális
 szempontoknak is érvényesülni kell. Támo-

gatja a kormányt, ha ez káépíti a vagyon- és
 jövedelmi-adó rendszert és szanalási kölcsön-
 ért fordul a nemzetek szövetségéhez, mint
 Ausztria.

Indítvány az emigrációról

Buchinger Manó helytelenítette, hogy a
 kormány a Bethlen-kabinet levett elveit vette
 föl. Már csak azért is szigoruan ellenzéki ál-
 láspontot foglal el, mert nem lát rendszervál-
 tozást. Helyteleníti, hogy Károlyi gróf Musso-
 linival táviratváltásba bocsájtkozott s hogy
 Bethlen olaszbarát politikáját folytatják a fran-
 cia orientáció helyett.

— Hiszen Mussolini jó barátságban van a
 szovjettel s mi már csak ezért sem haladhatunk
 vele egy uton — mondotta. — Sürgette az
 emigráció sürgős likvidálását, mire nagy zaj
 támadt s több képviselő közbekiáltott:

— Kit akar hazahozni: Károlyi Mihályt
 vagy Kun Bélát?

Mire Reisinger képviselő válaszolt kia-
 bálva:

— Károlyi kevésbé felelős a mai helyzetért,
 mint Bethlen...

Buchinger folytatja beszédét s emelt han-
 gon kiáltja:

— Erről a helyről küldöm Mussolini felé a
 magyar munkásság mély gyűlöletét!

A kijelentés nyomán ismét nagy kavaro-
 dás támad. Egyes képviselők ezt kiáltozzák:

— A mi kerületeink munkásai nem gyűlö-
 lik Mussolinit!

Kállay Tibor a következő felszólaló. Rend-
 kívül barátságos hangon beszél a kormányról,
 de kívánja, hogy azt az eltávolodást, amely a

nép és közhivatalok között létrejött, sürgősen szüntessék meg. Majd így folytatja:

— Ha Trianon nem tehetne tönkre Magyarországot, nem teheti tönkre a rossz politika sem!

A kijelentés nyomán nagy éljenzés hangzott föl.

Láng-Lénárt kigazda javasolja a parlament együtt tartását. Károlyi visszautasítja a javaslatot és közli, hogy a beérkezett panaszokat a 33-as bizottság elé utalta. A parlament

Grandi megleghangú táviratban gratulált Károlynak kormányrajutása alkalmával. Károlyi gróf válaszában kifejtette, hogy a miniszterelnöki székben is az oly szerencsés magyar-olasz barátság megszilárdításán fog dolgozni.

Ozönlik az arany Anglia felé

Baldwin nyilvánosságra hozta a lezajlott angol kormányválság kulcsszavait — Az angol választások prognózisa — Henderson marad egyelőre a leszerelési konferencia elnöke

Rövid életet jósol Henderson a Macdonald-kormánynak

Párisból jelentik: Az angol-francia és az angol-amerikai kölcsöntárgyalások befejeződtek. Anglia Franciaországtól 5 milliárd frankot kap 4 és fél százalékos kamatra. Hasonló egyezmény jött létre ugyanekkor és ugyanúgyen kamat mellett New-Yorkban 400 millió dolláros kölcsönre vonatkozólag.

Londonból jelentik: Ma reggel az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Snowden kincstári kancellár lemondott. A hír nagy izgatást keltett a tőzsdén, de nem bizonyult igaznak. Mindamellett Snowden kijelentette, hogy a pénzügyi válság leküzdése után lemond tárcájáról, képviselőségéről és visszavonul. Ezt az elhatározását már bejelentette kerületének is. Ez a szándéka egyébként már régebbi keletű, négy hónappal ezelőtt, előrehaladott korára és megrendült egészségi állapotára való tekintettel foglalkozott a lemondás gondolatával. De a válság kipattanása maradásra készítette.

A konzervatív-párt ma este ülést tartott, amelyen Baldwin ismertette a jelenlegi helyzetet. Kitért arra, hogy hétfőn oly válságossá vált a szituáció, hogy csak néhány óra állott rendelkezésre az elhatározást illetőleg. Az a veszély fenyegetett, hogy olyan pánik keletkezik, amely magával rántja az arany-standardot és a font-sterlinget. Mindenáron el kellett kerülni a bankösszeomlásokat. Leszögezték, hogy a kormányválság nyomán beállott új helyzet nem érinti a párt álláspontját, mert a

elnapolását a kormány bizalmi kérdésnek tekintik.

Napirend során Farkas Tibor a parlament együtt tartását javasolja. Lakatos Gyula az elnapolás, Weltner Jakab pedig szintén az együttmaradás mellett beszél. Pallavicini örgróf a napirend ellen szólal föl, majd az elnök elnapolja az ülést, mondván, hogy a többség az elnapolás mellett foglalt állást. A többség az ülés bezárta után zajos ünneplésben részesítette a kormányt.

választásokon éppen úgy fognak küzdeni a szociálisták ellen, mint azelőtt.

Ma este a liberálisok is értekezletet tartottak és a konzervatívokhoz hasonló határozatot hoztak.

Összehitt a munkáspárt parlamenti bizottsága is. Az értekezleten felolvasták Pethick-Lawrence volt kincstári alkancellár levelét, aki szerint a válság okai a békeszerződések pénzügyi szakaszaiban keresendők. A munkáspárt elhatározta, hogy hivatalos ellenzékké alakul át és így vesz részt az alkotmányos munkában.

Az értekezlet után Henderson a sajtó képviselőinek kijelentette a leszerelési konferencia elnöki tisztségére vonatkozólag, hogy ebbe a pozícióba őt egy esztendőre választották, tehát az utódlásának kérdése csak 1932-ben válik aktuálissá. A leszerelési konferenciáig egyébként megtarthatják az általános választásokat is, mert a Macdonald-kormány csak egészen rövid ideig kíván uralmon maradni. Ekkor pedig semmi akadály sem lesz, hogy ő meheszen Gembe. Így tehát valószínű, hogy a legközelebbi kabinetben már helyet fog foglalni.

A spanyol tragédia

A forradalmi kormány küzdelme a „nemzeti vallás” ellen.

Mommsen, az új történelemfilozófia megalapítója, állította fel azt a tételt, hogy a népmozgalmak azért veszedelmesek, mert a nép és vezérei között csak akkor lehet lelki kontaktus, ha a vezérek éppolyan primitívek, mint a nép. Ha a vezérek messzebbre tekintenek, elveszítik a népet, ha óvatosabban gondolkoznak, elsöpri őket a nép. De különösen veszedelmes és reménytelen az a népmozgalom, amelynek vezérei nem ismerik a nép lelkét, vagy nem akariák ismerni.

Spanyolországban, úgy látszik, ez a legveszedelmesebb konfliktusokat felidéző ellentét van nép és vezérek között. A vezérek teoretikusok, arisztokraták és liberális polgári politikusok a dinasztia ellenes roham után azt hitték, hogy meg tudják teremteni az új nemzeti Spanyolországot. Mert és ez nem egészen közismert, a dinasztiaát a spanyol nép soha nem tekintette nemzetinek és XIII. Alfonznak legnagyobb szerencsétlensége az volt, hogy a lelkében nem volt spanyol. A Bourbonok és Habsburgok lelke nem a spanyol lélek és ezt a nép megérezte és nem tudta megbocsátani.

A dinasztiaellenes roham sikerült, de már az új nemzeti Spanyolország terve egyik kudarctól a másikhoz sodródik. Az egységes nemzeti állam létét a regionális alakulatok, a katalón és a baszk nacionalizmus megerősödése veszélyezteti, de ennél sokkal nagyobb veszedelem a köztársasági kísérletnek, hogy a köztársasági kormány teoriáin nyargalva és talán a szovjetpropaganda rémületét is üztve szembe került magával a spanyol néppel is. A jelszavakátka zudul rá a spanyol politika irá-

nyitóra. Jelszavak kutvaszorlójába kerültek. Az egyik oldalról a bolsevista propaganda jelszavai, a másik oldalról a saját, a küzdelemben kitűnően bevált, jelszavaik kergetik őket — a katolicizmus ellen.

Mélyebben és messzebben kell keresni az okokat. Spanyolországban a katolicizmus nemzeti vallás. Ez szinte ellentmondásnak hangzik, de a történelem bizonyítja e tétel igazságát.

A spanyol nép szabadságharca, amely szinte az egész középkoron keresztül vérbe borította az ibériai félszigetet, vallási háboru volt. Keresztes hadjárat a mór uralom ellen, amely politikai és vallási elnyomatást jelentett. A nyugati kultúra defenzív háborújában végül is csak azért tudott a spanyol nép győzedelmeskedni a keleti kultúra támadó fanatizmusa ellen, mert a katolicizmus erkölcsi és anyagi erőt adott. A vallási fanatizmus akkor telítette a spanyol népleket, amikor a katolikus vallás és a nacionalizmus úgy egy volt és vérrrel kellett megvásárolni mindkettőnek a szabadságát. A vér — Goethenek nagyon igaza van — furcsa folyadék, még évszázadok múltán is érezni, hogy a spanyol lovaság azért ontotta szakadatlan harcokban véré, hogy katolikus és spanyol maradjon.

Az inkvizíció — a spanyol történelemnek e tragikus sötét fejezete is — első sorban áltami, szinte nemzeti intézmény volt. A legszörnyűbb eszközökkel is azért akartak távol tartani minden haeresist — a moriskok és a marannosok eretnekek voltak — hogy Spanyolországot egységesen spanyolnak őrizhessék meg. A nacionalizmus kiméletlen akarata ekkor a vallási fanatizmust használta fel, amint a morok ellen megvívott szabadságharcban is a vallási fanatizmus eszköz volt.

Átszervezik

Aradváros tisztviselő-karát

Radu Cornel dr. nyilatkozata az átszervezés részleteiről

Az aradi interimár-bizottság a tisztviselők reorganizálásának munkálatait szeptember 15-ére fejezi be. Az eddigi hírek szerint a tisztviselői karban nagyobb változások lesznek. A belügyminiszterium rendelete értelmében azokat az állásokat, melyeket az utóbbi három évben létesítettek, megszüntetnek, mert az idők folyamán ezek az állások teljesen fölöslegessé váltak.

Dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök kijelentette, hogy az átszervezésig sem indokolatlan elbocsátások, sem pedig rendkívüli nyugdíjazások nem lesznek. Az átszervezésnél elsősorban a legutóbb kiadott nyugdíjazási törvényre lesz tekintettel a város, vagyis minden olyan tisztviselőt, aki már elérte a nyugdíjazási korhatárt, tehát betöltötte az ötvenhetedik évét, nyugdíjba küldik. Az átszervezés másik része a városi üzemeknél történik. Itt azokat a napi-dijasokat és ideiglenesen alkalmazott tisztviselőket és munkásokat, melyek feleslegessé váltak, szintén elbocsájtják.

Bombát dobtak a madridi portugál követségre

Az ablakon át hajtották be a robbanó szerkezetet

Madridból jelentik: A madridi portugál követség ellen ma délután fél 5 órakor merénylőket követtek el, amely szerencsére emberáldozatot nem követelt. A követ éppen egyik ucca felől földszintes szobában tartózkodott, amikor a bombát bedobták az ablakon. Előbb azt hitte, hogy egy követ dobtak a szobába, megrettenve azonban mindjárt felfedezte, hogy a kövek hitt tárgy tulajdonképpen bomba. Társaságával együtt rémülten rohant ki a szobából és alig hogy kiértek, a bomba felrobbant. A butorzat teljesen megsemmisült. A rendőrség bevezette a vizsgálatot. A környéken dolgozó munkások láttak két gyanús férfit, akik a követség épülete körül ólálkodtak. Z a m o r a miniszterelnök amint értesült a merénylőről, személyesen jelent meg Mello Bar to követnél, akinek örömét fejezte ki szerencsés megmeneküléséért.

A katolicizmus így lett népvallás, ami több, mint az államvallás. Spanyol, tehát katolikus. Nem véletlen, hogy Loyolai Ignác spanyol lovag volt. Nem véletlen, hogy az ellenreformáció Spanyolországból indult ki, hiszen amikor egész Európát előntötte a reformáció grandiózus gondolata, Spanyolország volt az egyetlen ország, amelyben ez a gondolat egy percre sem tudott gyökeret verni.

Mégegyszer sorsdöntő szerep jut a spanyol nép fanatikus katolicizmusának Spanyolország megmentésében. Napoleon veteránjait agyonvőörték, halálra fásztották a spanyol felkelők csapatai, amelyek templomi zászlók alatt, a papok vezetése mellett harcoltak a világbíró hódítóval, aki az első vereségeket az ibériai félszigeten szenvedte. És József császári bátyiához írott egyik levelében keservesen panaszkodik azon, hogy szinte legyőzhetetlen a papság hatalma Spanyolországban.

Ezzel a hatalommal kezdett háborút a spanyol kormány. A spanyol klérus erejével, amelyet Napoleon nem tudott megtörni és a spanyol nép fanatizmusával, amely sok száz esztendő véres megpróbáltatásaiban vált a spanyol népkarakter döntő fontosságú tényezőjévé.

A harcnak még a legelején vagyunk. Most csak előcsatározások folynak. A klérus martíromságát vállal, szenved, türi az üldözést, de nem enged. Mögötte a nép, amely nem tud elszabadulni az évszázados hittől és vérről is megvédi. Szemben ezekkel az erőkkel egy forradalmi születése miatt is gyenge kormány, amely mögött a szovjet titokzatos akarata aknákat fur. A harc talán véres és hosszú lesz, de Spanyolország megmarad az ami mindig volt: a legerősebben katolikus ország.

Az aradi interimár-bizottsági elnök a munkanélküliekért

A jótékony egyesületek bevonásával indítja meg segítő-akcióját

A munkanélküliség kérdése Aradon pár nap alatt végleges megoldást nyer. Dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök a mai nap folyamán felhívást intézett az összes aradi karitativ intézmények vezetőihez, akiket közös értekezletre hívott a polgármesteri hivatalba.

Dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnöknek már régebbi terve, hogy az aradi munkanélküliséget a karitativ egyesületek vezetőivel karöltve oldja meg. A terv szerint az értekezleten egy bizottságot alakítanak, melybe bevonják az aradi missziós-nővéreket is és ez a bizottság szeptember elsejétől kezdve házról-házra járva megállapítja az aradi munkanélküliség tényleges mértékét.

A bizottság munkájának megkönnyebbitése céljából dr. Radu Cornel felhívja Aradváros valamennyi munkanélkülijét, hogy összeírásra jelentkezzenek már holnaptól fogva a polgármesteri hivatal kulturális osztályán.

A szovjet feltételei

A francia-orsz-lengyel tárgyalások újabb fordulatai

Berlinből jelentik: Litvinov orosz külügyi népbiztos több delegátus társaságában Berlinbe érkezett. A pályaudvaron a külügyi hivatal megbízottjai és az orosz követ fogadták.

Litvinov ittartózkodásával kapcsolatosan most már nyilvánosságra kerültek azok a feltételek, amelyeket Moszkva a lengyel paktum megkötésénél alapfeltételekül jelölt meg:

1. A békepaktum csak Lengyelországgal köthetik meg s más ország ebbe be nem vonható.
2. A szovjet nem garantálja a határokat.
3. Oroszország a besszarábiai kérdésben fenntartja magának a szabad kezét.
4. A szovjet nem hajlandó Lengyelország danzigi igényeit pozitív módon elismerni.
5. Lengyelország abban az esetben, ha Oroszország bárkivel háborus konfliktusba keveredik, szigorú semlegességet vállal.

A párisi Journal értesülése szerint a francia-orsz megegyezés csak a lengyel-orsz megegyezés létrejötte után köthető meg. Ebben az esetben — írja a lap — Németország nyugtalankodhatna, éppen ezért Németországot is bele kellene vonni ezekbe a tárgyalásokba és megállapodásokba és általában orosz-francia-német-lengyel és a kelet-európai államok bevonásával egy új non aggression-ententeot kell megteremteni.

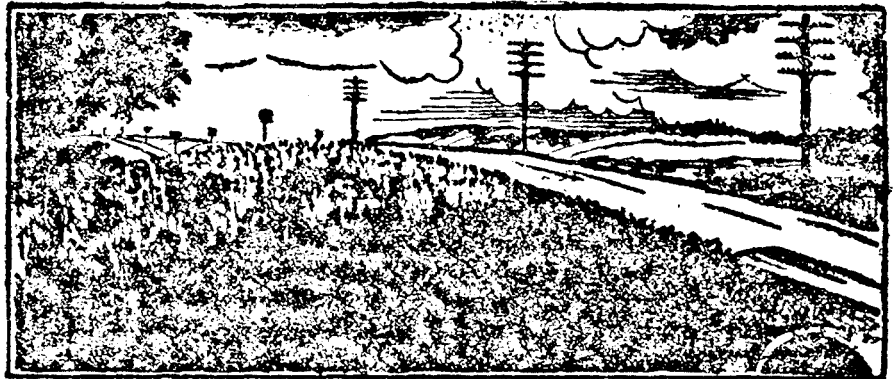
Zaleszky lengyel külügyminiszter különben ma délben a francia fővárosba utazott és délután már tárgyalásokat kezdett Laval miniszterelnökkel.

A Temps varsói jelentése szerint a lengyel meg nem támadási szerződés tervezetének moszkvai átnyújtását politikai körökben a lengyel akció előjátékának tekintik. Maga a szerződés egyébként olyan értelemben van megszövegezve, hogy alkalomadtán igen könnyen kiterjeszthető lesz Romániára, valamint a Balti-államokra is. Brüand a közeli napokban Genébe utazik, ahol találkozni fog Litvinov-val és megkezdődik a közvetlen tárgyalások a francia-orsz szerződés megkötésére.

Berlini távirat szerint Dirksen moszkvai német nagykövet elkísérte Litvinovot Berlinbe. Az orosz külügyi népbiztos tájékoztatni fogja Curtiust a francia-lengyel-orsz tárgyalásokról és meg fogja vitatni a német külügyminiszterrel az orosz-német problémákat.

Moszkvai jelentés elismeri, hogy a lengyel követ jegyzékét adott át a szovjetkormányának a lengyel-orsz meg nem támadási szerződés ügyében. Orosz hivatalos tájékoztató szerint azonban a jegyzékben körvonalozott feltételek a szovjetet nem elégítik ki s a tanácskormány az újabb lengyel lépést egyáltalán nem minősítheti a probléma előrehaladásának.

Statisztikai adatok igazolják, hogy az interurbán telefonszolgálat érezhetően megjavult

Ez a javulás egyrészt a vivőáram-berendezéseknek tulajdonítható

Alant közöljük a Bukarestből az utolsó hét hónapban folytatott interurbán beszélgetések statisztikáját:

Dec.	Január	Febr.	Márc.	Április	Május
22.527	25.263	25.155	29.871	30.165	34.925

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a Societatea Anonimă Română de Telefoane a romániai telefonszolgálatot ez év január 1-én vette át.

A helyközi beszélgetések számának az emelkedése tényleg meglepő. Május hónapban 48,2%-kal több beszélgetést folytattak, mint decemberben. Ugyancsak mintegy 20%-kal rövidült meg az az idő, amely alatt a kapcsolást megkapta az előfizető.

A szolgálat javulása több oknak tulajdonítható: a telefonáramköröket ujjaépítették és ujjaépítik — tökéletesebb telefonrendszereket vezettek be — készülékeket szereltek fel, amelyek a beszélgetések pontos időtartamát lajstromozzák — új áramköröket szereltek fel, a legkételetesebb ugynevezett vivőáram-rendszerrel. Ez a felszerelés lehetővé teszi ugyanazon vonalon egyszerre négy beszélgetésnek a lebonyolítását.

A szolgálat javulása újabb bizonyítéka, hogy a Societatea Anonimă Română de Telefoane mindent elkövet, hogy Romániának modern és hasznos telefonszolgálatot nyújtson.

A Societatea Anonimă Română de Telefoane megragadja az alkalmat, hogy megköszönje a román közönségnek a helyközi telefonszolgálat javulásának a beszélgetések számának az emelkedése által kifejezésre juttatott elismerését.

Alanti táblázat tartalmazza az áramkörök számát, összehasonlítva az 1930-i állapotot az 1931-vel.

	1930	1931
Bukarest-Bráila...	2	2
" Cernăuți ..	1	2
" Bacău ..	1	1
" Braşov ..	1	2
" Cluj ..	—	1
" Oradea ..	—	1
" Wien ..	—	1
" Páris ..	—	1
" Budapest ..	—	2
" Timişoara ..	1	2
" Galaţi ..	3	4

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

STRADA BURSEI, 5 — BUKAREST

Elítélték az aradi Hirsch-fivéereket

Megállapítást nyert, hogy az ékszerlopásokat a kisebbik Hirsch-fiu követte el — Harminc lopást ismert be — Javító-intézetbe küldik büntetésének kitöltése után

Az aradi törvényszék — mint az Aradi Közlöny megírta — a napokban tárgyalta Hirsch-Havas Jenő és kiskoru öccsének bűnügyét. A vád szerint a két Hirsch testvér az elmúlt év őszén tömegesen fosztotta ki az aradi lakásokat, s ily módon szerzett ékszereket több aradi ékszerésznél értékesítették. Az eladás alkalmával a kiskoru Hirsch azt mondotta, hogy az ékszerek bátyja tulajdonát képezik, aki azokat örökölte.

A főtárgyaláson megállapítást nyert, hogy a lopásokat csupán a kisebbik Hirsch fiu követte el, míg az idősebbik testvér csak akkor kapcsolódott bele a lopási ügybe, amidőn nyilvánvalóvá vált, hogy a rendőrség nyomában van a tolvajnak s az ékszerek származásáról adott írásbeli igazolvánnyal öccsét akarta menteni.

A törvényszék Orezeanu-tanácsa ma hirdette ki az ítéletet ebben az ügyben. Mivel a kiskoru vádlott mintegy harminc lopást ismert be, a bíróság öt vonta felelősségre lopás vétségéért és egyévi fogházra ítélte. Bátyját, Hirsch Jenőt pedig orgazdaság miatt nyolc hónapi fogházzal büntette. Ebből a bíróság a vizsgálati fogsággal hét hónapot és 15 napot kitöltöttnek vett s így elrendelte Hirsch Jenő szabadlábra helyezését.

A kiskoru bűnöst büntetésének kitöltése után azonban nem helyezik szabadlábra, hanem javító-intézetben helyezik el, ahol nagykorúságáig marad. A javítóintézetben valamilyen iparágat sajátítainak el a kiskoru Hirsch fiuval, hogy nagykorúságának elérése után mint a társadalom munkás tagja tudjon elhelyezkedni.

Kilenc késszurással megölte a férjét egy lippai asszony

Onkivületi állapotban hajtotta végre előre megfontolt tettét — A gyilkos asszony drámai vallomása — Türihetetlen volt a család élete a férj iszákossága és brutalitása miatt — A rendőri szemle új megállapításai

Alvó állapotában érték a gyilkos késszurások a részeg áldozatot

Lippai tudósítónk jelenti: Megrendítő gyilkosság tartja izgalomban Lippa közönségét. Tegnap este Taban Péter közrendőr a görög keleti templom uccájában hazafelé igyekezett szolgálatából. Amint Bojan János parasztagda háza előtt elhaladt, a kapu hirtelen kicsapódott és egy zúzott állapotban lévő, véres foltokkal borított ruhájú asszony rohant ki az uccára. A rendőr azonnal felismerte a sötétség dacára Bojan János gazda feleségét és borzadva látta, hogy az ordító, szinte önkívületben lévő asszony kezében hatalmas véres konyhakést villogtatva, végigrohan az uccán. Ekkor a közrendőr észbekapott, utána vetette magát az őriöngő asszonynak és csakhamar utól is érte. Sikerült Bojannét lefognia, aki a rendőr legnagyobb megdöbbenésére bevallotta, hogy meggyilkolta férjét.

A rendőr bekísérte a rendőrségre az asszonyt, ahol Ghiuchici komisár megkezdte Bojanné kihallgatását. Bojan Jánosné zokogva vallotta be, hogy megölte a férjét, még pedig előre megfontolt szándékkal. Vallomása során Bojanné elmondotta, hogy férje már évek óta iszákos volt. Állandóan részegen jött haza és ilyenkor véresre verte nemcsak őt, hanem a gyermekeit is. Az egész család élete türihetetlen volt Bojan János brutális kegyetlenkedése miatt, amit a gyilkos asszony vallomása szerint szomszédai is bizonyíthatnak.

Bojanné vallomása további során elmondotta, hogyan érlelődött meg benne a gyilkosság szándéka.

— Amikor ma reggel elment a munkába, erőt vett rajtam az a gondolat, hogyha ismét részegen jön haza és bántalmazni kezdi a gyerekeket, veszek egy kést és megölöm...! Nem bírtam már tovább elviselni a kínzásait, a gyerekeket is sajnáltam. Egész életemben csak azt lássák, hogy az apjuk részegen jön haza és elveri az anyjukat!...

— Minden úgy történt, ahogy előre elhatároztam — folytatta a gyilkos nő vallomását. — Holtrészegen jött haza. Előbb a gyerekekre támadt, majd én kerültem sorra. Felkaptam egy kést, ami éppen a kezem ügyébe került és beledűltem ott, ahol értem. Összeesett. A többire aztán már nem is emlékszem...

Páratlan szerencsétlenség Constanta közelében

Vasuti kocsit zuhant a gyógyszerközpont helyiségébe.

Bucurestiből jelentik: Péntekre virradó éjjel a constantai állomás közelében egészen szokatlan és könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt.

Az állomás rakodóterületén az egyik mozdonny a Romano-Amerikana petroléumtársaság legújabb rakományát rendezte szállításra. Harminkét ciszternakocsiból álló szerelvény állott már együtt, amikor a lejtős pályán a kocsi leszakadt a mozdonnyól és elindultak a kikötő felé. A pálya mindenütt erősen lejtős, úgy, hogy a kocsi néhány kilométerrel távolabbra már óriási sebességgel rohantak a pályatesten. Szerencsére vakvágányra kerültek, az irtózatossá váló sebesség toronymagasságra lökte fel őket, majd lezuhantak a pályatest melletti mélységbe.

Két ciszternakocsit az összetörés ereje kivetett a pályatestről és a kikötőben lévő gyógyszerközpont falának dobott. Az egyik kocsi betörte a falat és abban a teremben állapodott meg, ahol éppen hárman dolgoztak. Egészen véletlen szerencse volt, hogy a három embernek a rémületen kívül más baja nem történt. A kár milliókra rug.

Turcoune és Georgescu detektívek Ghiuchici komiszárral és dr. Monspart Béla lippai körorvossal a vallomás elhangzása közben a helyszínre mentek, ahol jegyzőkönyvet vettek fel a gyilkosságról. Dr. Monspart konstata,...

Ujabb merényletet kíséreltek meg Fogaras mellett

Meglazították a sínek a fogarasi személyvonat előtt — A vonatot sikerült idejekorán megállítani — A fogarasi dinamitgyár huszezer lej jutalmal tüzött ki a merénylők nyomravezetőjének

Fogarasról jelentik: Még aligült el az izgalom a tegnapi felrobbant fogarasi dinamitgyár miatt, máris egy újabb, szerencsére még idejében megfiúsított merényletről érkeznek jelentések, mely a CFR ellen irányult, a fogaras-brassói vasútvonalon. Ma a kora reggeli órákban ugyanis a Diana vasúti megállónál szolgálatot teljesítő pályőr inspekción utján észrevette, hogy a Diana megálló és Sinca-Vecse állomás között, egy helyen a talpfák teljesen meg vannak lazítva, ezenkívül több sincsavar, melyek a sínek a talpfákhoz erősítik, ki van helyéről véve. Ugyanebben az időben, pár perccel később kellett megérkeznie a Fogaras felől Brassó felé haladó személyvonatnak. A pályőrnek szerencsére még volt annyi ideje, hogy a már éppen befutó személyvonatot a nyílt pályán leállítsa. Az utasok között természetesen nagy izgalom támadt,

hogy a halált kilenc késszurás okozta és a késszurások alvó állapotban érték az áldozatot. Az áldozatot először a szíve alatt érte egy hatalmas késszurás, a baloldali mellkasba hatolt a gyilkos asszony kése. Hogy dolgában biztos legyen a gyilkos asszony, további nyolc szurást ejtett még férjén dührohamban, úgy, hogy a májat és a beleket teljesen szétroncsolta.

Ghiuchici komisár jelentést tett az ügyészségnek a gyilkosságról. Az ügyészség elrendelte a nyomozás lefolytatását, melynek vezetésével Ghiuchici komisárt bízta meg. Monspart Béla dr.-t pedig a boncolási jegyzőkönyv előterjesztésével bízták meg. A gyilkos asszonyt előzetes letartóztatásba helyezték.

ami természetes is, mert ezen a helyen rendkívül veszélyes a pályatest és abban az esetben, ha a vonat kisklik, ami csaknem bekövetkezett, úgy az egész szerelvény menthetetlenül a sínek mellett elhúzódó mély árokba zuhan és borzalmas katasztrófát idéz elő. A megfiúsult merénylet ügyében természetesen azonnal megindult a vizsgálat. Egy vizsgálóbizottság szállott ki a helyszínre, amely a vizsgálat során mintegy 50 méterre a színhelytől, egy bokorban megtalálta a csavarokat. A bizottság feltevése szerint, a személyvonat ellen tervezett merényletet minden valószínűség szerint azok követték el, akik a fogarasi dinamitgyárat is felrobbantották. A dinamitgyár igazgatósága egyébként a mai napon 20 ezer lej díjat tüzött ki azok számára, akik a gyár merénylőinek nyomára vezetnek a hatóságokat. Mind a két merénylet ügyében erősen folyik a nyomozás.

Véget ért az újabb vizsgálat az aradi rendőrkveszturán

A vizsgálat második napján már Moga Romulus dr. rendőrkvesztor referált a bucuresti-i vezérfelügyelőnek — A belügyminisztériumban bírálják felül a vizsgálat legújabb anyagát — Nyilatkoznak az ankét résztvevői

Az Aradi Közlöny mai számában beszámolt arról, hogy Bogdan belügyminisztériumi vezérfelügyelő Aradra érkezett, hogy Moga Romulus dr. rendőrkvesztor kérésére újabb vizsgálatot tartson a kveszturán annak a névtelen feljelentésnek az ügyében, amelyet nemrégiben adtak be a belügyminisztériumba és amelynek ügyében egyszer már vizsgálat folyt Aradon.

Bogdan vezérfelügyelő a vizsgálatot tegnap a kora-délutáni órákban kezdte meg és az közel fél hétig tartott. Mai cikkünkben megemlékeztünk arról, hogy Moga Romulus dr. szabadságon van és így a vezérfelügyelőt Giurgiu Romulus rendőrigazgató fogadta.

A rendőrkvesztor az éjszaka folyamán visszaérkezett Aradra és így ma délelőtt — amikor Bogdan vezérinspektor az ankétot folytatta — már ő szolgált a szükséges felvilágosításokkal a vezérfelügyelőnek. Az ankét valamivel fél egy előtt ért véget és Bogdan vezérfelügyelő ekkor elbucsuozott a kvesztura vezetőitől, majd pedig az egyórás vonattal visszautazott Bucurestibe. A rendőrkveszturáról való távozása előtt az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Bogdan vezérfelügyelővel, aki a következőket mondotta:

— A vizsgálat befejezést nyert, azonban annak eredményéről nem nyilatkozhatom. Ez hivatalos ügy, amelyről — mielőtt nyilatkozatot tennék — csak közvetlenül a belügyminisztériummal számolhatok be.

Beszéltünk Moga Romulus dr. rendőrkvesztorral is, aki nyugodtan várja az ellene lefolytatott vizsgálat eredményét — amelyet egyébként ő kért — és még a mai nap folyamán ismét elutazik Aradról szabadságának folytatása végett.

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: RIO RITA. Egyike ama nagy amerikai filmeknek, amelyek az egész világon a legteljesebb sikert aratták. A dráma, a vígjáték, az opera és az operettrevü csodálatos keveréke ez, amelynél hatalmasabb hangosfilm még nem készítették. Értékére nézve jellemző, hogy a legszámottevőbb rádióállomások műsorán szerepelt. Bebe Daniels és John Boles viszik benne a főszerepeket példátlan ének- és játékművészettel.

ELITE MOZGÓ: Repriz. TAI-MAHAL. Egy nagy szerelem sirméke. A főszerepekben: Himansu Rai, Charu Roy és Enakshi Rama-Ran.

GRADISTE MOZGÓ: AZ ÉDES ANYAJEGY. Főszerepök: Lillian Harvey és Willy Fritsch. (Előadások kezdete 7 és 9 órakor.)

Apponyi Albert gróf megy újra Genfbe

Az új magyar külügyminiszter az Európa-bizottságban képviseli Magyarországot

Budapestről jelentik: A Népszövetség szeptemberi ülésén Magyarországot Apponyi Albert gróf képviseli, illetve a magyar delegációt a gróf fogja vezetni. A delegáció tagjai báró Szerényi és Tanczos tábornok lesznek. Az Európa-bizottságban, a kó külügyminiszter fogja Magyarországot képviselni.

H I R E K

Uzító lapok

Akik lapjáraik ellen intrikálnak a hatóságok vezetői előtt

Egyes lapok ama hírére, mely szerint egy bánati lap támadó cikkével kapcsolatban, Iorga a sajtó megrendszabályozására gondolna, a kormányhoz és Iorgához közel álló egyik tekintélyes politikus kijelenté, hogy Iorgának ezse ágában sincs a sajtót megrendszabályozni és az a kijelentése, hogy „szívesen felveszem a harcot s majd meglátjuk, ki marad alul”, nem jelent mást, mint azt, hogy Iorga mindenkinek rendelkezésére áll, mert élete nyitott könyv mindenki számára és mindenkinek hajlandó bármikor bebizonyítani vagyona becsületes eredetét.

Szó sem lehet róla, hogy Iorga a Maniuc által tervekbe vetett sajtótörvény behozatalára gondoljon, hisz Iorga maga is újságíró és tegyük hozzá, hogy kiméltelen újságíró volt egész életén keresztül, mert nem rettent vissza mindenkintől és mindenről mindig megírni az igazat.

Tudjuk, — tette hozzá a Iorga-párt kiváló tagja, hogy vannak egyes lapok, melyek meg akarják félemlíteni lapjáraikat és azok ellen szeretnék uszítani a hatóságok vezetőit. — s ezeknek csak azt üzenjük, hogy Románia legnagyobb kincsese a sajtószabadság és Iorga szellemében cselekszenek, ha mindig, mindenről megírják a valót, Iorgának nincs takargatni valója és ne takargasson senki más sem bünökét.

Szívesen adunk hírt a kormány és Iorga becsületes intencióiról és megnyugvással közöljük, hogy az alarm-hírekből semmi sem volt igaz.

— IDŐPROGNÓZIS. *Még változékony, hűvös idő, időnként megerősödő szelekkel és főleg az északi részeken kisebb esőkkel várható.*

— Aláírták a magyar-francia kereskedelmi egyezményt. Lillafüredről jelentik: Csütörtökön Lillafüreden befejezték a magyar-francia kereskedelmi pótegyezményre vonatkozó tárgyalásokat és aláírták a pótszerződést. A szerződés legfontosabb pontja, hogy Franciaország a magyar buzának előnyös elbánást biztosít, viszont Magyarország bizonyos francia speciális iparcikkeket a legtöbb kedvezmény biztosításával beenged az országba.

— Tiplea Sándor vizsgálóbíró átvézi hivatalát. Tiplea Sándor vizsgálóbíró — mint megírtuk — táviratilag kért betegszabadságot az aradi törvényszék elnökétől. A vizsgálóbíró ma megjelent a törvényszéken, ahol bejelentette az elnöki osztályon hogy hivatalának vezetését hétfőn már átvézi.

— Romlik Amerika külkereskedelmi mérlege. Newyorkból jelentik: A kereskedelmi minisztérium hivatalos közlése szerint az USA. külkereskedelmi mérlege 5 és félmilliárd dollárral romlott. A hír óriási feltűnést keltett s általában kapcsolatba hozzák a nagyarányú csökkenést egyrészt a szovjetekkel fennállott kapcsolatok leépítésével, másrészt a Délamerikában és általában világszerte egyre erősödő válsággal.

— Meghalt a mayerlingi tragédia utolsó tanúja. Prágából jelentik: Prerai kastélyában szerdán délelőtt 96 éves korában meghalt a mayerlingi dráma utolsó élő tanúja, Silva-Tarouca Ilona grófné. A grófné, aki született Kálnoky leány volt, éveken át Rudolf trónörökös feleségének, Stefánia királyi hercegnőnek első udvari hölgye volt és nagyon jól ismerte a trónörökös családi viszonyait. A mayerlingi dráma idején a vadászkastélyban tartózkodott és ő volt a koronatanúja a kastélyban lejátszódtat eseményeknek.

— Csökkentik a budapesti Operaház költségvetését. Budapestről jelentik: Az általános takarékosági intézkedések során, elhatározták, hogy a királyi Operaház költségeit is jelentékenyen csökkenteni fogják. Az Opera ezentúl hetenként csak négyszer tart előadást, kedden, csütörtökön és vasárnap. Vasárnap délután is lesz előadás, olcsó helyárak mellett.

— Orvosi hír. Dr. V. u. a Salvator, az aradi Bábaképző Intézet ujonnan kinevezett igazgató-főorvosa átvette az intézet vezetését. Bejegyzéseket fogad délelőtt 9—11 óráig.

Kövekkel dobálják a regátban a luxus-vonatokat

Megsebesítették a CFR vezérigazgatóságának a helyszínre kiküldött vizsgálóbizottságát is — Egyik esetben sem sikerült elfogni a tetteseket —

Bucurestiből jelentik: Tegnap este ismeretlen tettesek merényletet követtek el a bucuresti-i—sinaiai luxus-vonat ellen. Alt hagyta el ugyanis a vonat a campinai állomást, amikor az egyik étkezőkocsi ablaka hangos csörömpöléssel betört és több kő repült be egymásután az ablakon. Az étkezőkocsiban ülők megrántották a vészféket és így a vonat a nyílt pályán megállt. A vonatvezető és több utas felkutatta a pálya környékét, azonban már nem sikerült a tettesek nyomára akadniok. Később bizottság szállott ki a helyszínre, amely megejtette a vizsgálatot és, amelynek véleménye szerint, a környékbeli pásztorok dobálták meg kövekkel a luxus-vonatot.

Hasonló merényletet követtek el ma a 107-es számú személyvonat ellen Matasaru állomás előtt. Ennek a merényletnek azonban már több sebesült áldozata van. A merényletet arra vezetik vissza, hogy a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy fegyelmi vizsgálatot indít több vasutas ellen, akik Matasaru állomáson teljesítenek szolgálatot. A bizottság ma ki is szállott és pár méterrel Matasaru állomás előtt, megdöbbenve vette észre, hogy kövek repülnek be a kupé ablakán. A kövek a bizottság tagjai közül többet súlyosan megsebesítettek és a sebesülteket egy, a vonaton utazó orvos részesítette első segélyben. Az ügyben megindult a nyomozás, azonban a tetteseket még nem sikerült elfogni.

Megmentette életét — a szoknyája

Brailából jelentik: Ma délelőtt Amy Alzie 23 éves brailai asszony, miután összeveszett egyik barátjával, kirohant harmadik emeleti lakásának folyosójára és öngyilkossági szándékából keresztülvette magát a korláton. Egy különös véletlen folytán azonban az öngyilkos asszony bő szoknyája fennakadt a második emelet korlátjából kiálló egyik vasrudban és így élet-halál között lebegett több mint 2—3 percig, amíg az ijedségtől magukhoz tért lakók nagy nehézségek árán ki nem szabadították veszedelmes helyzetéből.

— Szervezkedik a nemzeti-parasztpárt. Bucurestiből jelentik: Az Epoca értesülése szerint a nemzeti-parasztpárt volt erdélyi államtitkárai és miniszterei szeptember végén értekezletet tartanak, amelyen meg akarják alakítani az ugynevezett Comitetul Consultativ-ot, amely speciális erdélyi problémákkal foglalkozna.

— Repülőgépen Bucurestiből — Rómába. Bucurestiből jelentik: Olteanu főhadnagy, a kiváló román pilóta tegnap délután 5 óra 30 perckor repülőgépen Rómába érkezett. Olteanu rekordidő alatt tette meg ezt az utat s ezzel megnyerte a Bucuresti—Róma repülőversenyt s egyúttal a Bibescu-serleget.

— Habsburg Lipót főherceg átutazott Aradon. Az elmúlt éjszaka tíz óra harminc perckor Kurtison át Romániába érkezett Habsburg Lipót főherceg. A főherceg az éjszakai gyorsal Bucuresti felé folytatta útját.

Egy tucat (12 drb.) I. rendű gyártmányu

Filmpack 9x12

Lej 150.—

H. BLOCH Főhőházban

Interurban telefon 126.

— Meghalt a temesvári pénzügyigazgató. Temesvárról jelentik: Tegnap éjjel az egyik temesvári sanatóriumban meghalt Demetrescu Antal temesvári pénzügyigazgató. A pénzügyigazgatót vakbélgyulladás szállították be a sanatóriumba, ahol megoperálták. Azonban a műtét már elkésztett és Demetrescu Antal napokig tartó kínos halálküzdelem után tegnap éjjel meghalt. Holttestét ma Bucurestibe szállítják.

— Rosenberg Boris ritmikus tánc- és torna iskoláját szeptember 15-én nyitja meg. Felntettek és gyermekek külön kurzusa, férfiak részére torna. Beiratkozás naponta délelőtt 9—11 között Strada Cloșca 8. sz.

— Átvonultak Aradon a Radnára igyekvő perjámosi bucsusok. Ma délután zeneszóval, felvirágozott kocsisokkal vonult át Aradon a perjámosi bucsusok serege. Utjuk Mária-Radna felé vezetett, ahol a Kisasszony-napi bucsun akarnak részt venni. A menet élén zászlókkal haladtak a község előljárói, majd asszonyok, férfiak, gyermekeiket kézen vezetve, sorakoztak egymás után, rendezett sorokban. Végül a hosszú kocsisor kigyózó vonala zárta be a menetet, mely énekelve haladt a főútvonalon keresztül, megállítva percekre a város rendez forgalmát.

*Jó cipőnek —
jó cipőasztal!
Ez a Pyramon Paszta!*

Bubo-pestis Spanyolországban

Elzárták a szörnyű betegséggel fertőzött városrészt.

Madridből jelentik: Barcelona egyes külvárosokban bubo-pestis járvány ütötte föl a fejét. Eddig öt megbetegedés történt s ezek közül három halálos volt. A rendőrség az egészségügyi hatóságokkal karöltve blokálták a fertőzött városnegyedeket, mert a szörnyű kór nagyon gyorsan terjed.

— Keresztény diákok kongresszusa Brassóban. Brassóból jelentik: Ma délután megkezdődött a keresztény diákok kongresszusa. A kongresszuson 350 diák van jelen, elnökük Balan erdélyi ortodox metropolita. Ugy hírlik, hogy néhány nap múlva a kongresszusra érkezik Miron Cristea patriárka is. A diákok a kongresszus keretein belül előadásokat tartanak a keresztény diákok ideáiról.

BAUER URILEÁNY-OTTHON

József-körút 86. BUDAPEST legmodernebb internátusa közép- és főiskolai hallgatók részére. Napos, világos uccai szobakkal, központi fűtés, állandó meleg víz, olcsó árak, kérjen prospektust.

— Társasvacsora a Magyar Otthonban. Az elmúlt hónapban rendezett társasvacsorák szép sikere a leánytagozat vezetőségét arra készítette, hogy e hó 29-én, szombat este fél 9 órakor e havi társasvacsoráját is megrendezze. A társasvacsora, mely a Magyar Otthonban (Str. Romanului, volt Zrínyi-u. 8.) lesz megtartva, tánccal egybekötve, előreláthatólag igen szép és kellemesen eltöltött estét fog jelenteni mindazoknak, akik arra összejönnek s a szezon egyik legkimagaslóbb és leghangulatossabb összejövetelei közé fog tartozni. A vacsorán egy feriték 30 lej, előjegyzések a Magyar Párt irodájában a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

— A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma ismét színes, változatos tartalommal jelent meg. A világszerte ismert, kitűnő rádióújság képekkel illusztrált, érdekesítő riportokban közli a világ legfrissebb eseményeit, valamint rádióhíreit, ezenkívül még teljes heti nemzetközi rádióműsort is ad.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleményel. Értesítjük egyesületünk tagjait, hogy a felülvizsgálás végett beadott tagsági könyvek egyesületünk hivatalos helyiségében (volt Szabadság-tér 18. sz. I. emelet az udvarban) átvehetők. Továbbá közöljük, hogy a bezárólag folyó évi augusztus 13-áig kért hátralékos szabadjegyek megérkeztek és átvehetők. Végül felkérjük ifj. Fritsch Ferencné, hogy Nyári Lajos nyugdíjnyomtatásával jelentkezzen irodánkban. Az elnökség.

LEGUJABB

Sulyos tömegszerencsétlenség a francia repülőgyakorlatokon

Eletveszélyes füstgáz-mérgezést kapott egy gyár 14 munkása —

Párisból jelentik: A Nancy közelében letolyt légi manőverek során — mint a Humanité jelenti — sulyos szerencsétlenség történt. Az egyik gyár tizennégy munkását, akiket a szintelt repülőtámadások ellen mesterséges ködbe burkoltak, életveszélyes füstgáz-mérgezéssel kórházba kellett szállítani.

Tizennégy utasával tengerbe zuhant egy repülőgép

Tizenhárman menekültek meg a biztos halálból

Gloucesterből táviratozzák: Egy utasrepülőgép, amelynek pilótája hiába igyekezett a ködből kiszabadulni, a tengerbe zuhant. Az uta-

sok egyike a vízbe fulladt, a többi tizenháromnak sikerült megkapaszkodnia a gép roncsaiban, míg egy halászcsonak kimentette őket.

Vakmerő revolveres rablótámadás Bécsben a Wiener Bankverein egyik fiókjá ellen

Az idejében működésbe hozott riasztócsengő meghiúsította a rablást

Bécsből jelentik: a Wiener Bankverein mariahilferstrassei fiókjában pénteken délelőtt vakmerő rablótámadást kíséreltek meg. Két fiatalember hatolt be revolverrel a kezében a pénztárterembe és ki akarta rabolni a pénztárt. A pénztáros még idejekorán működésbe hozta a riasztócsengőt, mire a két ta-

madó menekülni próbált. A kapuban a bank egyik alkalmazottja feltartóztatta őket és rendőrért kiáltott, akinek azután sikerült elfognia a két banditát. Két büntársuk is volt, akik őrt állottak a bank előtt s a kudarcot váltott rablótámadás után szintén szökni próbáltak. Rövid hajszá után őket is elfogták.

— VISSZAÁLLOTT MAGYARORSZÁGON A RÉGI VALUTABETÉTFORGALOM. Budapestről jelentik: A magyar kormány ma rendeletileg az összes tartozásokat és követeléseket aranypengőbértékké minősítette. Ezzel a rendelettel megszűnik a bonyolult pecséthasználat és általában a kettős valutarendszer. Egyébként a pénzügyminiszterium ismét engedélyezte a bankoknak a valutabetétek elfogadását és azoknak valutában való kifizetését.

— Lovaglás közben szívszélbűdést kapott. Budapestről jelentik: Ma délelőtt tragikus haláleset történt a törökbálinti úton. Lauffer Gyula nyugalmazott kuriai bíró lovaglás közben szívszélbűdést kapott és mire a mentőket kihívták, meghalt. A nyugalmazott kuriai bíró hetvenhárom éves volt. Halála nagy részvényt keltett.

Az elegáns világba
Gladys a legjobb márka
Ha Gladys cipőkrémet használja
Cipője a kritikát kiállja.

— Javul Schreiber Vilmos dr. állapota. Schreiber Vilmos dr. sajnálatos balesetéről mai számában beszámolt az Aradi Közlöny. Tegnapelőtt este, amikor Schreiber dr. feleségével egy aradi uricsaládtól tért haza, a Földes-gyógyszertár előtt megbotlott, elesett és az esés következtében horogcsontrepedést szenvedett. Ma az esti órákban érdeklődtünk Schreiber Vilmos dr. állapota iránt és azt az információt nyertük, hogy a beteg közérzete kielégítő, hőmérséklete 37,2 fok körül mozog. Komplikáció tehát nem állott be. Az orvosok véleménye szerint a köztisztviselőben álló aradi orvos így is csak néhány hét múlva hagyhatja el a betegágyat.

— Gandhi szombaton indul Európába. Londonból jelentik: Gandhi ma Simlából elutazott Bombaybe. A pályaudvarra ezrekre menő tömeg kísérte az angol bizalmasa kíséretében utazó hindu nacionalista vezért, aki szombaton Bombayben hajóra száll Anglia felé.

— Szindikátusba tömörülnek az erdélyi bankok. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi bankok védelmi szindikátusba tömörülnek. A szindikátus alakuló gyűlése hétfőn lesz Kolozsváron.

— Egy cseh repülőgép kényszerleszállása Magyarországon. Páparól jelentik: A Pápa melletti Ugod község határában egy angol gyártmányú cseh repülőgép a vihar miatt leszállásra kényszerült. A gép a cseh Bata cipőgyár tulajdona. A gépen két cseh állampolgár, név szerint Uravnicsek Lipót és Hosztolec Ferenc ült. A magyar légügyi hivatal megindította az ilyen esetekben nemzetközileg szokásos eljárást.

— Tizenkét óra alatt akar átkelni az Óceánon. Párisból jelentik: Egy Párisban élő orosz mérnök — mint a Liberté jelenti — olyan készüléket talált fel, amelynek segítségével 12 óra alatt át lehet kelni az Atlanti Óceánon. A találmány lényege kiterjeszhető hajlékony szárnyak alkalmazásából áll. A szárnyak lehetővé teszik a levegő ellenállásának nagymértékű csökkenését. A készülékkel most folynak a próbarepülések és hír szerint már szeptember havában megkísérlik vele az Atlanti Óceán átrepülését.

— Felemelt karu halott uszik az Északi-tengeren. Oslóból jelentik: A Sjøglimt halászbárka halászó utjáról Haugesundba érkezett és különös esetről tett jelentést a révhatóságnak. Vihar elől néhány nap előtt Shetland partja felé menekülve, a bárka felemelt karu halottat látott álló helyzetben a tengerben ide-oda hanyódni, mintha jelt adna a messzeségből. A vihar miatt nem közelíthette meg a holttestet, amelyet elsodort az ár. A Sjøglimt jelentése szerint valamelyik, tengerbe zuhant repülőőr lehet szó, akinek annyi ideje volt még, hogy mentőövet húzhatott magára s most így vetődik felemelt karral holtan a tengeren, körülbelül 30 mérföldnyire Shetlandtól.

— Véres verekedés egy döglött disznó miatt. Véres verekedés színhelye volt ma a Mossóczytelepi Str. Iosif Sterca Sulutiu 49. számú ház udvara. A házban egy cigánycsalád lakik, amelynek feje több cigánytársával együtt egy döglött disznót vásárolt olcsó áron. A disznót, miután az üzletet perfektuálták, a Mossóczy-telepre szállították, hogy ott osztozzanak fölötte. Az osztozkodás során nézeteltérés keletkezett a cigányok között és sehogy sem tudtak megegyezni abban, hogy a döglött disznót hogyan osszák föl. Végül is az egyik cigánylegény előrántotta bicskáját és azzal hasbaszurta az egyik asszonyt, Bercsényi Katalint, aki a maga igazsága mellett kardoskodott. A késelés után támadt izgalomban és zűrzavarban a merénylő eltűnt úgy, hogy a rendőrségnek nem sikerült eddig megállapítani azt, hogy ki is volt tulajdonképpen az, aki Bercsényi Katalint megtámadta. A sulyosan sérült Bercsényi Katalint be szállították a kórházba.

Az új menetrend

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata

Aradra érkező vonatok:

Aradról induló vonatok:

Temesvár	felől	személy	00 óra 10 perc	Kurtics	felé	Orient	3 óra 08 perc
Piski	"	személy	00 óra 23 perc	Nagyvárad	"	személy	3 óra 18 perc
Piski	"	Orient	3 óra 00 perc	Temesvár	"	személy	3 óra 41 perc
Nagyvárad	"	személy	3 óra 06 perc	Piski	"	Orient	4 óra 44 perc
Kurtics	"	Orient	4 óra 38 perc	Zsombolya	"	személy	6 óra 01 perc
Temesvár	"	személy	6 óra 00 perc	Battonya	"	motoros	6 óra 05 perc
Piski	"	gyors	6 óra 06 perc	Temesvár	"	személy	6 óra 14 perc
Pécska	"	személy	6 óra 23 perc	Kurtics	"	gyors	6 óra 16 perc
Soborsin	"	vegyes	6 óra 40 perc	Kurtics	"	személy	6 óra 34 perc
Kurtics	"	személy	7 óra 00 perc	Piski	"	személy	7 óra 08 perc
Sebes	"	személy	7 óra 18 perc	Brad—Ottlaka	"	személy	7 óra 33 perc
Zsombolya	"	személy	7 óra 52 perc	Temesvár	"	motoros	7 óra 34 perc
Lőkősháza	"	személy	7 óra 58 perc	Lőkősháza	"	személy	8 óra 25 perc
Nagyvárad	"	motoros	8 óra 15 perc	Temesvár	"	személy	8 óra 30 perc
Brad	"	motoros	8 óra 54 perc	Battonya	"	motoros	9 óra 00 perc
Battonya	"	személy	9 óra 17 perc	Nagyvárad	"	személy	9 óra 35 perc
Temesvár	"	személy	9 óra 20 perc	Radna	"	személy	10 óra 28 perc
Kurtics	"	személy	11 óra 36 perc	Brad	"	motoros	12 óra 27 perc
Battonya	"	személy	11 óra 55 perc	Pécska	"	motoros	13 óra 05 perc
Temesvár	"	személy	11 óra 56 perc	Temesvár	"	személy	13 óra 27 perc
Piski	"	személy	12 óra 07 perc	Kurtics	"	gyors	13 óra 36 perc
Nagyvárad	"	személy	12 óra 26 perc	Soborsin	"	vegyes	13 óra 38 perc
Piski	"	gyors	12 óra 56 perc	Zsombolya	"	személy	13 óra 39 perc
Brad	"	motoros	13 óra 21 perc	Kurtics	"	személy	13 óra 50 perc
Temesvár	"	személy	13 óra 26 perc	Battonya	"	motoros	15 óra 30 perc
Pécska	"	személy	14 óra 52 perc	Nagyvárad	"	személy	15 óra 55 perc
Temesvár	"	személy	15 óra 18 perc	Piski	"	gyors	16 óra 00 perc
Radna	"	motoros	15 óra 24 perc	Temesvár	"	személy	16 óra 17 perc
Kurtics	"	gyors	15 óra 38 perc	Brad	"	motoros	16 óra 52 perc
Lőkősháza	"	személy	17 óra 16 perc	Lőkősháza	"	személy	17 óra 34 perc
Zsombolya	"	személy	18 óra 20 perc	Radna	"	motoros	18 óra 00 perc
Nagyvárad	"	személy	19 óra 15 perc	Sebes	"	személy	19 óra 20 perc
Battonya	"	motoros	19 óra 23 perc	Nagyvárad	"	személy	20 óra 30 perc
Brad	"	személy	20 óra 10 perc	Temesvár	"	személy	20 óra 40 perc
Temesvár	"	személy	20 óra 15 perc	Piski	"	személy	20 óra 50 perc
Radna	"	motoros	20 óra 46 perc	Pécska	"	motoros	20 óra 55 perc
Kurtics	"	gyors	23 óra 11 perc	Piski	"	gyors	23 óra 30 perc

SPORT KÖZLÖNY

A német vízpoló csapat majdnem elragadta mind a két pontot Magyarországtól

A magyar csapat játéka nagy eselődást kellett — Németország—Magyarország 2:2 (1:0).

Párisból jelentik: Ma délelőtt egy vízpoló mérkőzés lebonyolítására került a sor. A belgák 4:2 arányban diadalmaskodtak a svédek felett. A féldő eredménye: 2:1 volt. Délután előmérkőzésként a cseliek mérköztek meg a franciákkal. Az összecsapásból a jobb franciák 0:0-ás féldő után 2:1 arányban kerültek ki győztesként. Utána sor került a torna legérdekesebb mérkőzésére, a németek és a magyarok közötti összecsapásra. Hatalmas közönség volt kíváncsi erre a torna kimenetelére fontos küzdelemre. A meccs favoritja a ma-

gyar csapat volt, mindenki bennük látta a mérkőzés győztesét és éppen ezért kellett hatalmas eselődást a magyar együttes lélektré-küli fáradt játéka. A mérkőzés végeredménye 2:2 volt, míg szünetig 1:0-ra a németek vezettek. *Schultze* szerzi meg a németeknek a vezetést. Amit szünet után *Némethnek* sikerült egalizálnia. Majd a németek ismét *Schultze* révén eredményesek, így 2:1-re vezetnek a németek, ezt a góllőnyt a védelemből előreszó *Homontaynak* sikerül kiegyenlíteni és így megmentenie a magyarok számára az egyik pontot.

Halassy az 1500, Bitskey és Nagy a hátuszás döntőjébe került

Párisból jelentik: Ma bonyolították le az 1500 méteres hátuszás elődöntőt, amelynek magyar reprezentánsa vitéz Halassy Olivér volt, aki a második előfutamban a harmadik helyen végzett. A hátuszásban 2 magyar is indult, Nagy és Bitskey. Mind a két versenyző bekerült a döntőbe. A második előfutamban Nagy a harmadik helyen végzett, míg a harmadik előfutamban második helyezette Bitskey. A döntő küzdelmek szombaton lesznek. Minden reményük megvan a magyaroknak, hogy úgy a hátuszásban, mint az 1500 méteres távon sikerül pontot szerezniük. Ha minden sikerül, akkor a magyaroknak esélyük van a Schmidt-serleg megszerzésére, ellenkező esetben a serleget harmadszor is a németek nyerik, akiknek így végső birtokukba jut az értékes trofea.

A román válogatott futball-csapat Kownoban

A román válogatott csapat vasárnap Kownoban játszik a litván válogatott ellen. Ezt a mérkőzést hosszú huza-vona előzte meg, míg sikerült a feltornvosuló akadályokkal megbirkózni. A mérkőzés kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekint az ország sportközönsége, mert kíváncsiak arra, hogy vajon csapatunk ráduplázza-e a múlt vasárnapi lengyelek feletti imponáló győzelmét.

Az eredeti tervekől eltérően ma játszották le a vasárnapra tervezett nemzetközi találkozót, melyből a jobb csatársorral rendelkező román csapat került ki győztesen. Eredeti tervek szerint vasárnap Kownoban játszik a román válogatott mint Bucuresti város csapata a kownói válogatott ellen.

Itt jegyezzük meg, hogy a NAC kitűnő Giansmannja, az uton megbetegedett, helyét ugyancsak a NAC játékos, Rónay foglalta el.

Jubilál az aradi Hakoah

A vasárnapi ünnepség részletes programja

A Hakoah aradi sportegyesület e hó 30-án, vasárnap ünnepi fennállásának tíz éves jubileumát. A sportegyesület vezetősége már hetek óta készül a jubiláris ünnepségre és oly nagyvívó programot állított össze a vasárnapi napra, mely minden tekintetben a zászlóavatással egybekötött jubileum sikerét biztosítja.

Az ünnepély programja egyébként a következő: Délelőtt 10 órakor zászlóavatás a templomban. Fél 11 órakor felvonulás, tisztelgések. Tizenegy órakor diszközgyűlés a város háza nagytermében. Délután 2-7 óráig football-, box- és ping-pong-mérkőzés az AAC sporttelepén, míg este 9 órakor társasvacsora, utána pedig jéges-est a Központi-szálló kert-helyiségében. A jubiláris ünnepély iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

O Asztali teniszverseny Aradon. Vasárnap délelőtt kilenc órai kezdettel, a Magyar Párt helyiségében, az ifjúsági csoport ping-pong szakosztálya versenyt rendez. A nagyszabásúnak ígérkező versenyen Arad összes szanottevő játékosai részt vesznek.

A párisi nemzetközi uszóverseny legújabb meglepetései

Párisból jelentik: A mai uszómérkőzések a francia színekre gyászos eredményekkel végződtek, az 1500 méteren viszont a német színeket érte kudarc. 100 méteres női hátuszás: Bainok: Braun (holland) 1 perc 22.8 másodperc. 2. Cooper (angol) 1 perc 23.6 másodperc. 3. Harding (angol) 1 perc 24.8 másodperc. 100 méteres hátuszás 1 előfutammal: Lehning (német) 1 perc 16 másodperc. 2. Lundahl (svéd) 1 perc 16 másodperc (karbonyulással). 3. Nagy (magyar) 1 perc 16.8 másodperc. II. előfutam: 1. Deutsch (német) 1 perc 14.2 másodperc. 2. Bitskey (magyar) 1 perc 16 másodperc. 3. Kohler (osztrák) 1 p. 17.2 másodperc. 1500 méteres gyorsuszás: I. előfutam: 1. Tarris (francia) 21 perc 11.4 másodperc. 2. Costello (olasz) 21 perc 20.6 másodperc. 3. Tilikiinen (finn) 22 perc 40.6 másodperc. II. előfutam: 1. Perentin (olasz) 21 perc 13.8 másodperc. 2. Roig (francia) 22 perc 38 másodperc. 3. Halassy (magyar) 23 perc 12 mp.

O A vingai „Virtutea” sportegylet folyó hó 30-án, a délután tartandó aradi AAC-Virtutea (old-boy) football-mérkőzés alkalmából, a nagyvendéglő tánctermében, este 9 órai kezdettel kedélyes nyári mulatságot rendez. A zenét a jönevű „Kék-madár” jazz-band zenekara fogja szolgáltatni. A mulatságot szépségverseny, konfeticcsata és ezernyi más trükk fogja élnikíteni.

Brutális rablási merénylet egy terménykereskedő családja ellen

Végig kellett néznie fiatal leánya és fe osége megrontását —

Bucurestiből jelentik: Bestiális gonosztett elkövetői után nyomoz a dorohoi rendőrség. Tegnap éjszaka a község szélén egy különálló házban, öt ismeretlen egyén megtámadta Cojocariu Dávid terménykereskedő házat, amelyben a kereskedő feleségével és 15 éves Lea nevű leányával lakik. A gonosztévők behatoltak a házba és rávetették magukat az áldozatokra. Cojocariu Dávidot összekötötték, a száját betömtek és leültették az egyik sarokba. A szerencsétlen embernek végig kellett néznie, hogyan csik felesége és 15 éves leánya a gonosztévők merényletének áldozatául.

A rablók ezután pénzt követeltek és kihozni kezdték a kereskedőt és a hozzátartozóit. Mindössze 1300 lejt találtak náluk és magukkal vitték az összes értékes ruhaneműt és értéktárgyait is. Ezután összekötötték az aszszonyt és a kisleányt és elmenekültek.

Mikor a szerencsétlen család a rémületől magához tért, Cojocariu felesége segítségért kiáltott. A szomszédok csak a segélykiáltásokra lettek figyelmesek, de a bestiális gonosztévők ekkorra már elmenekültek.

Megszületett a harminchatodik gyermeke egy földmivesnek

Háromszor nősült a boldog családapa.

Lisszabonból jelentik: Fingearában egy földműves jelent meg az anyakönyvi hivatalban és boldogan jelentette, hogy megszületett a harminchatodik gyermeke. A földműves 59 esztendő és háromszor nősült. Első feleségétől 18, másodikától 6, harmadiktól pedig 12 gyermeke született.

Az aradi törvényszék vádtanácsának érdekes határozata

Váratlan fordulat történt Bus Péter és Kiss Magda ügyében. — Szabadlábra helyezte a vádtanács Varga Antalt és Weiszberger Mór.

Az aradi törvényszék vádtanácsa mai ülésén igen érdekes és a *judikatúrában ritkán előforduló határozatot hozott*. Határozatában megsemmisítette a vizsgálóbíró letartóztatási rendeletét, melyet Bus Péter és Kiss Magda ellen hozott és az ügyre vonatkozó iratokat a vizsgálóbíróhoz küldötte vissza.

A feltűnést keltő határozat előzményei a következők:

Néhány héttel ezelőtt a cukorgyár környékén lázító tartalmú röpiratokat osztogattak, amelyekben egy ugynevezett kommunistapárt arra hívta fel a katonaságot, hogy tagadják meg az engedelmességet és alakítsanak a kaszárnyákban „sejteket”. A bevezetett nyomozás során a rendőrség letartóztatta Bus Péter és Kiss Magda aradi lakosokat, akikre rábizonyult, hogy ők terjesztették a röpiratokat.

A letartóztatást a vizsgálóbíró is elrendelte és kiadta a két kommunista-üzelmekkel vádolt aradi munkás ellen a letartóztatási parancsot. A nyomozás még nem fejeződött be ügyükben s mivel az előzetes letartóztatás 30 napja lejárt, az ügy a vádtanács elé került.

A tárgyalás során azonban váratlan fordulat történt. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a letartóztatási parancsban *nincs feltüntetve a Btk. vonatkozó paragrafusa*, amelynek alapján a vizsgálóbíró a letartóztatási parancsot kibocsátotta. A formai hiba következtében tehát a *vádtanács alaki okokból megsemmisítette a letartóztatási parancsot* és az ügyre vonatkozó dossziárt visszaküldték a vizsgálóbíróhoz.

Ugyancsak a vádtanács mai ülésén került tárgyalásra Varga Antal és Weiszberger Mór ügye is, akiket — mint ismeretes — a vizsgálóbíró a tegnapi nap folyamán helyezett előzetes letartóztatásba. A vádtanács *elrendelte mindkettőjük szabadlábrahelyezését*. A vádtanács döntése ellen az ügyészség minden valószínűség szerint felfolyamodást jelent be a temesvári Táblához.

Vízi skivel kelt át a La Manche-csatornán egy osztrák diák

Legelőször az utlevélét kérték Angliában.

Londonból jelentik: Naumestnik Károly fiatal osztrák sportoló átkelt a La Manche-csatornán vízi skivel, amely saját találmánya. Reggel 7 óra 30 perckor indult Boulogneból, a hol nagy közönség nézte a startot és 9 óra mulva, 4 óra 20 perckor Dowerbe ért.

Az időjárás eleinte kedvezett neki, később azonban, amikor viharos lett a tenger, egy motoros csónak, amely addig nagy távolságról követte, egészen mellé sietett, hogy veszedelem esetén fedélzetre vegye. Mikor Dowerben partot ért, az angol rendőrség először is utlevélét kérte, de semmiféle okmány nem volt nála. Mégis megengedték neki, hogy az éjszakát Dowerben töltsse, ellátták minden jóval, száraz ruhát is adtak neki, mert bőrig vizes volt.

Sipőcz budapesti polgármester és feleségének drámai találkozása Bécsben

Energikusan visszautasítottak minden beavatkozást házasságuk ügyében. Bednárz plébános, egy főjegyző és egy ügyész különös bécsi utja és gyors visszatérése — Nyilatkozatok a Ház folyosóján

Budapestről jelentik: A Sipőcz Jenő polgármester házassága körül keletkezett bonyodalmakat ma délelőtt a képviselőház folyosóján is élénken pertraktáltak. Sipőcz Jenőné — mint megírtuk — a legutóbbi napokban Ernsz Sándor népijóléti miniszternél és Bednárz Róbert apátplébánosnál, a kereszténypárt vezető tagjánál személyesen járt és kérdést intézett hozzájuk férjének tartózkodási helye iránt. Sok szó esett Bednárz apátplébános elutazásáról is. Bednárz nem a maga spontán elhatározásából utazott a polgármesterhez, hanem a keresztény községi párt vezető tagjaival folytatott előzetes megbeszélés alapján. Bednárz Róbert nyolc-tíz napra éppen külföldre akart utazni és ezt az utját egybekapcsolta Sipőcz polgármester felkutatásával.

Ma délelőtt a parlament folyosóján a keresztény községi párt több vezető tagja hosszasan elbeszélgetett a polgármester házassága körül keletkezett politikai fejleményekről. Wolff Károly, Petrovác Gyula, Hunyady Ferenc gróf és mások vitakoztak erről a kérdésről. Wolff a legteljesebb határozottsággal kijelentette hívei körében, hogy Bednárz az ő tudomása nélkül utazott a polgármesterhez Ausztriába. Azt is kijelentette, hogy neki mégvan a maga egyéni véleménye erről a házasságról, ellenben sem pártértekezleten, sem pedig más hivatalos formában ezt a kérdést egyáltalán nem is érintette.

Nyilatkozott ebben az ügyben a képviselőház folyosóján Ugron Gábor is, aki azt a kijelentést tette, hogy téves egyes lapoknak az az állítása, mintha ő lett volna az egyik tanu a szentendrei házasságkötésnél. Ugron megjegyezte a beszélgetés során, hogy a házasságkötés után, mihielyt tudomást szerzett róla, telefonon beszélgetést folytatott Sipőcz polgármesterrel és felhívta a figyelmét arra, hogy a polgári házasságkötést követnie kell az egyházi esküvőnek. Hangsúlyozta, hogy éppen Sipőcz polgármester nem engedheti meg magának az egyházi esküvő halasztgatását.

Kozma Jenő, az Egységes Községi Polgá-

ri Párt elnöke is elmondta a maga véleményét Sipőcz házasságkötéséről a folyosón. Azt mondta, hogy őt nem érdekli, kit vett el Sipőcz Jenő. A polgármester házassága Sipőcz Jenő magánügye — mondta Kozma, majd így folytatta:

— Engem csak az a kérdés érdekel, hogy a polgármester ilyen nehéz időkben legyen a helyén. Minden más kérdés mellékes. Nemcsak a súlyos, országos gazdasági viszonyok, hanem a főváros speciálisan nehéz pénzügyi helyzete is megköveteli, hogy a polgármester itthon tartózkodjék a hivatalában.

Sipőcz Jenő polgármester tegnap óta már Bécsben tartózkodik. A Kerntnerstrassen egy szállóban vett ki lakást és itt kereste fel tegnap felesége.

Bécsbe utazott Sipőcz polgármesterhez Farkas Akos dr. főjegyző, a polgármester titkára, továbbá Feigler Károly dr. úrszti ügyész is. Senki sem tud felvilágosítást adni, hogy Farkas és Feigler kiknek megbizásából utaztak a polgármesterhez. Azt beszéljük, hogy

ők is a Keresztény Községi Párt megbizásából keltek utra. Feiglerrel egyébként köztudomásu, hogy Sipőcz Jenővel belső baráti viszonyban van.

A városházán ma délelőtt részleteket közltek ennek a küldöttségjárásnak eredményéről. Sipőczné — mint az Aradi Közlöny tegnapi számában megírtuk — szerdán este utazott Bécsbe. Bednárz, Farkas és Feigler pedig tegnap reggel indultak el. Sipőczné, a városházára érkezett telefonjelentés szerint, tegnap délelőtt már találkozott a kártnerstrassei szállóban férjével, aki biztosította őt arról, hogy kártner mellett s visszautasít minden illetéktelen beavatkozást. Ez után a találkozás után érkezett meg a szállóba Bednárz, Farkas és Feigler, akik Sipőczel és feleségével külön-külön érintkezést kerestek. Azt kérték, hogy a házastársakkal külön beszélhessenek, mert „bizonyos kérdéseket akarnak tisztázni”. Sipőcz Jenő és felesége kijelentették, hogy visszautasítanak minden beavatkozást és nem hajlandók tárgyalásokba bocsátkozni. Ezek az erélyes kijelentések meglepték a három kiküldöttet, mire Sipőcznével óhajtottak külön beszélgetést folytatni. E beszélgetésnél oly kérdéseket tettek fel, hogy Sipőcz Jenőné felháborodásában sarkon fordult, szó nélkül eltávozott a szobából és becsapta maga után az ajtót.

A városházán a drámai jelenetek híre futóüzéként terjedt el. Mindenki erről beszélt ma délelőtt a városházi ügyosztályokban.

Több száz bomba hullott Lisszabonra

Fellázadt egy repülőosztag és bombázni kezdte a várost — Allitóltag 62 halottja és több száz sebesültje van az újabb forradalmi zendülésnek

Madridból jelentik: A portugál határon átszűrő hírek szerint a portugál felkelés még nincs leverve. Lisszabonban újabb repülő-oztag lázadt föl és bombázta a várost. A fellázadt repülőflotilla több száz bombát dobott a fővárosra. Allitóltag 62 ember meghalt s több mint 300 megsebesült a bombázások következtében.

Lisszabonban allitóltag már ismét a kormány a helyzet ura, azonban Délportugáliában egyre forronganak a zendülők. Délportugáliában egyre szélesebb keretekben bontakozik ki a forradalom.

Az aradi ügyészség előzetes letartóztatásba

Huszezer lej hiány mutakozott az állomási vezető Zimánd község ideiglenes állomási vezetőjénél — Mi történt, állomási vezetőjét a miniszterium utasítására bűnvádi feljelentést tett az aradi CFR forgalmi főnöksége Pacurar Simion ellen

Az aradi CFR forgalmi főnöksége bűnvádi feljelentést tett Pacurar Simion államvasuti főtisztviselő ellen. A feljelentés adatai szerint Pacurar Simiont felettes hatósága ez év márciusában az Aradhoz közelfekvő Zimánd állomásra delegálta, ahol a szabadságon levő állomási főnököt helyettesítette. Amikor az állomási főnök szabadságáról visszatért, szabályszerűen átvette az állomási pénztárt is helyettesétől. Az átvételnél ugyan minden rendben volt, azonban később, a számadások átvizsgálásánál megállapítást nyert, hogy a bevételekben közel huszezer lej hiány mutakozik. A bevezetett vizsgál-

lat megállapította, hogy a hiány Pacurar Simion állomási főnöksége ideje alatt keletkezett, a vasutigazgatóság tehát ez alapon utasította a forgalmi főnökséget a bűnvádi feljelentés megtételére a megtévedt főtisztviselő ellen.

Moldovan Sabin dr. vizsgálóbíró ma idézte be Pacurar Simiont, aki kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a hiány valószínűleg a számadások téves vezetése miatt keletkezett. Tekintettel azonban arra, hogy a vasut által felvett jegyzőkönyvek beigazolták, hogy a sikasztást a volt állomási főnök-helyettes követte el, a vizsgálóbíró elrendelte Pacurar Simion előzetes letartóztatását.

Foglalás közben agyba-főbe vertek egy ügyvédet

Különös gyilkossági kísérlet Csernovitzban — Elet-halálharc az asztalosműhelyben — Haldokolva szállították a csernovitzi Mihai-szanatoriumba a gyanutlan áldozatot

Csernovicból jelentik: Különös mérénylet tartja izgalomban Csernovic városát, melynek áldozata dr. M. S. Schapira, egy közismert csernovici ügyvéd. Az ügyvéd ma délelőtt Arisitide Papainopol állami végrehajtó társaságában megjelent Jávorski Rudolf asztalos műhelyében és ott egy bíróság megítélt tartozás fejében foglalást akart eszközölni.

Miközben az ügyvéd és a végrehajtó a foglalás formalitásait végezték, az asztalosmester segédje és egy fiatalkoru inas hátulról ráugrottak a gyanutlanul dolgát végző ügyvédre és végrehajtóra és mindkettőjüket a földre börtették. Vad dulakodás keletkezett ezután és

a nagy zür-zavarban a végrehajtónak valamiképpen sikerült kimenekülnie. Közben Jávorski is, aki csak most lépett be a műhelybe, egy vastag fadarabot kapott fel és azzal a helyszínen maradt dr. Schapira fejére több erőteljes üést mért.

A szerencsétlen ügyvéd vértől borítva, eszméletlenül feküdt a földön, amikor az asztalosmester és alkalmazottai még mindig agyba-főbe ütötték. Pár perccel később megérkezett a rendőrség, majd a mentők és az élet-halál között lévő ügyvédet a Mihai-szanatoriumba szállították, ahol pár órával később kiszenvedett. A rendőrség a gyilkos asztalosmestert, valamint alkalmazottait letartóztatta.

Az angol font visszanyerte aranyparitását

Az amerikai és francia kölcsönrel védtek meg a font-sterlinget.

Londonból jelentik: A font sterling a new-yorki tőzsdén ma ismét visszanyerte aranyparitását, vagyis 4.86 kétharmad árfolyamon jegyezték a dollárral szemben. A font sterling az utóbbi hetekben ugyanis állandóan az aranyparitás alatt volt. Politikai körökben csak most hozzák nyilvánosságra, hogy a fontot csak az utolsó napokban, az amerikai és francia kölcsön felhasználásával sikerült megvédeni. A font sterling alátámasztására azonban most már nincs szükség, mivel Amerika bizalma újból megnyilvánul Anglia iránt. Pénzügyi körökben a font sterling árfolyamának emelkedését nem mesterséges manipuláció eredményének, hanem Amerika érdeklődésének tulajdonítják.

Különös jelentőséget tulajdonítanak a Wall-Streeten annak az ebédnek, amelyet Hoover elnök adott a Fehér Házban és amelyen megjelent Eugen Mayer a Federal Reserve Board kormányzója, valamint számos nagy amerikai bank vezetője is. A Fehér Házban nem hajlandók nyilatkozni a találkozás céljairól, de általában az a vélemény, hogy azon az egybegyűlt bankárok a jelenlegi üzleti helyzetéről, valamint egy, Angliának nyújtandó amerikai kölcsön lehetőségéről tárgyaltak.

Párisi jelentés szerint ma megérkezett a francia fővárosba az angol kincstár megbizásából Leith Ross és Harry Siepmann, akik az illetékes francia körökkel egy nagyobb kölcsönről fognak tárgyalni, amelyet Franciaország nyújtana Angliának.

Rablóvilág Körösbökényben

Izgalmas izzórablótámadás az országuton — Ki akarták fosztani a szalontal Kemény Testvérek-cég vásárra igyekvő teherautóját — A soffőr lélekjelenléte mentette meg a helyzetet

Körösbökényi tudósítónk jelenti: Folyó hó 24-én hajnalban, amikor a Kemény Testvérek szalontai baromfi-kereskedő-cég teherautója a gurahonci hetivásárra igyekezett, alig haladt el Buteni mellett, amikor a cseriéből hirtelen két kopottan öltözött férfi ugrott ki és míg az egyik a fegyveréből két lövést adott le az autóra, addig a másik a teherautó felé igyekezett, nyilván hogy az autón levő pénztárostól a vásárra vitt összeget elrabolja. Szerencsére a soffőr nem vesztette el lélekjelenlétét és mi-

után a lövések sem embert, sem a gummitakat nem érték, anélkül, hogy megfordult volna, nagy sebességgel visszafelé hajtott és így sikerült a rablók elől elmenekülni.

Az autó nem folytatta később sem az útját Gurahonc felé, hanem visszatért a Buteni-csendőrszere és a bejelentés után a csendőrség karöltve a szomszédos décs-i csendőrséggel a Buteni határában elterülő erdőben tüvé tettek mindent, sajnos azonban nem sikerült a rablók nyomára jutniok. A nyomozás még folyik.

Százharminc milló lej adóval tartozik Aradmegye lakossága

Még a pénzügyigazgatóság sem hiszi, hogy decemberig befizethetik ezt a hatalmas összeget — Lehetséges, hogy már a közeljövőben a befolyt adókat százszázalékosan az állami kifizetésekre fordíthatják az aradi pénzügyigazgatóságon

Rendben folyik a nyugdíjak kifizetése Aradon

A júliusi hátralékos nyugdíjak kifizetése a holt napi nap folyamán véget ér. A pénzügyigazgatóságon eddig kilencszáz nyugdíjasnak fizették ki az elmaradt júliusi nyugdíját, hárommillió nyolcszáz ezer lej értékben. Aradon még száz nyugdíjas nem jelentkezett és ezeket ismételtén felhívja a pénzügyigazgatóság, hogy még e héten vegyék fel illetményeiket. Ugyancsak nem kerültek sorra még a vidéki nyugdíjasok, akiknek a pénzügyigazgatóság szombattól kezdve folyósítja a júliusi elmaradt illetményeit.

Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett meg különben a pénzügyminiszternek a rendelete, mely szerint az összes köztisztviselőknek hátralékos fizetéseit sürgősen rendezni kell. Előbb a tanítóknak és a katonaságnak, utána az aktív tisztviselőknek és a nyugdíjasoknak az elmaradt fizetéseit.

Az Aradi Közlöny munkatársa erre vonatkozólag kérdést intézett Caba Gyula pénzügy-

Indiai elefánt, idomított vadmalacok — Aradon

A Béla-téren ütötte fel sátrát az Illeneb-cirkusz

Megérkezett Aradra a Charles III. ne b-cirkusz. A cirkusz a Béla-téren állította fel a sátrát s az esős idő dacára is nagy tömeg állotta körül ma a szorgoskodó munkásokat, ahol a sátor felállítására a direktor személyesen ügyelt fel. Estére már fel voltak állítva az árbócok s az uton valóságos népvándorlás indult meg a cirkuszhoz. Egymásután érkeztek a zsufolt autbuszok, melyek a cirkusz előtt teljesen kiürültek.

Az előadás zenekari nyitánnyal kezdődik, a pompás zene hangjai mellett a clownok és bohócok serege lepi el a köröndöt. A nézőtérben harsogó nevetés. A bohócok elvonulása után az igazgató nagyszerűen idomított Admiral nevű ménlovával mutat be néhány újszerű produkciót, majd Ali Effendi, a vasfogu fogegyensúlyozó hátborzongató mutatványa vált ki frenetikus hatást.

A zenekar indulóba kezd. Egy hatalmas indiai elefánt: Jenny lépked méltóságosan a porondra s jobbra-balra térd-fő-hajtással üdvözlö a nézőközönséget. A hatalmas huskolosszus pár percig úgy sétál vascöveken, mint valami kötéláncosnó, közben két kis ponnyló ügyes mutatványokat végez a hasa alatt.

A cirkusz fő attrakciója öt kis vadmalac, melyek bámulatos mutatványukat zúgó tapsváltást váltanak ki. Ez a mutatvány teljesen új s még a világhírű Kludsky vándorcirkusznál sem szerepel műsoron. A disznó tudvalevőleg a legnehezebben idomítható állat, nagyon hosszú, fáradtságos munkát és főleg sok türelmet igényel. A cirkusznak pompás állatsereglete is van. Oroszlánok, tigrisek, barna és jegesmedvék, hiénák, melyek egytől-egyig pompásan vannak idomítva.

igazgatóhoz, aki a következő érdekes megvilágításba helyezte a miniszter rendeletének gyakorlati vonatkozásait:

— Nagy tévedés azt hinni, hogy mi nem akarunk akár tisztviselői fizetést, akár nyugdíjat kifizetni — mondotta a pénzügyigazgató.

— Mi készséggel fizetnénk a lehető legpontosabban, de nincsen miből. Nagyon sok esetben megtörtént már, hogy a pénzügyi tisztviselők fizetését is alig tudjuk összeszedni. A miniszterium csak rendeletet küld, de pénzt nem, sőt kiutalást sem, amire a Banca Nationala a szükséges összegeket kifizetné. Így azután teljesen azokra az összegekre vagyunk utalva, a mit adóból beszedünk. Sajnos, ez az összeg is napról-napra kevesebb lesz. A múlt évben a városban és a megyében működő adókövető-bizottságok 240 millió lej adót vetettek ki és ebből máig alig folyt be 90 millió és ennek is csak a hatvan százalékát fordíthatjuk fizetésekre, a többit be kell fizetni a Banca Nationalába. Most már feltételezhető-e az egyáltalán, hogy a hátralévő négy hónap alatt 130 millió lejt beinkasszálhatunk? Alig hiszem...

— Ezzel szemben olyan értesülésem van — fejezte be nyilatkozatát Caba pénzügyigazgató — hogy az ezután beszédett adóknak nem fizetjük be a negyven százalékát a Banca Nationalába, hanem ezt az összeget is a fizetések rendezésére fordítjuk. Így azután száz százalékosan eleget tudunk tenni a most érkezett miniszteri rendeletnek. Az augusztusi nyugdíjakra vonatkozólag még nem történt döntés, de azt hiszem, hogy szeptember 5-től kezdve ezt is folyósítani fogjuk.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan)

Calea Victoriei, Picadily-kávéházzal szemben

Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarokbódében

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán

FORUM

ROSSZ A BENZIN!

Több év óta vagyok autótulajdonos és az autóm kerekeit, alvázat, karosszériáját aránytalanul gyorsan ócskává tették a gödrökkel, éles kavicsokkal, hajmeresztő zökkenőkkel feljavított országutaink, amelyeknek karbantartására különben tekintélyes összegeket fizetek utadó formájában. A motorom épségét azonban mindeddig sikerült megtartanom. A szerény igényeknek megfelelő minőségű benzinünk ára alig néhány hete 7 és fél lej-ről 13 lejre szökött fel.

Szomorú azonban főleg az, hogy a drágulás-sal párhuzamosan a benzin rosszabbodott. Nehezen robban, de a főhibája az, hogy a robbanás után nagy mennyiségű kormot produkál, amely legnagyobb részét a gyertyákba rakódik le, de a motor többi részét is ellepi s ezeknek rendszeres tisztogatásával egész napiát eltöltheti az ember.

Vajjon nem azért romlott-e meg a benzin, mert a megdrágulás érdekében egy kis koromképző pótlanyagot kellett belekeverni? A soffőrök szerint a drága benzinbe olcsó petróleum kerülhetett. A benzinyártók pedig azt állítják, hogy azért emelkedett a benzin ára, mert erre egy új adót vetettek ki. Lehetséges, hogy ez az adó válik a benzin robbanásakor korommá és ez rontja meg. Vajjon meddig fog ez így tartani és meddig kell még adó-korommal vegyített benzint élveznünk?

Egy benzinfogyasztó.

Mélységbe zuhant

több utassal egy brassói teherautó

Brassó ből jelentik: Hatalmas tempóban rohant tegnap reggel a 324-es Bv. rendszámú autó Brassó felé. Ploestiből jött, zöld-séggel színültig megrakva és több utast is vitt. Predeálig az autó zavartalanul tette meg az utat. Amikor azonban a predeáli hősök temetőjéhez értek, a soffőr elvesztette uralmát a volán fölött. A gép hirtelen kanyarodóval az út mellett lévő 60 méteres mélység felé rohant. Az uton több munkás haladt, akik közül egy asszony elájult a borzalmas látványra. A gépben ülők halálsikolya közben, az autó többször megfordult tengelye körül és a szakadékba zuhant.

Egy arra haladó autó hallva a sebesültek borzalmas jajgatását, megállott. Utasai lesiettek a mélységbe és a munkások segítségével első segélyben részesítették a szerencsétlenség áldozatait.

Az aradi rendőrség felhívása a jármű-tulajdonosokhoz

Ki kell cserélni a járművek forgalmi számaikat

Az aradi rendőrkvesztura forgalmi osztálya ezúton hívja fel az összes aradi és aradmegyei motorikus jármű-tulajdonosokat (személyautó, autobusz, teherautó, motorbicikl stb.), hogy járműveiket a közlekedési törvény 45-ik szakasza értelmében a rendőrkveszturán működő bizottság előtt mutassák be felülvizsgálás végett.

A felülvizsgálás folyó évi szeptember 15. és 30-ika között délelőtt 8-tól 12-ig történik. Felülvizsgálásra bemutatandók azok a motorikus járművek is, amelyek a forgalomból kivették, de üzemképesek. Akik technikai vagy egyéb okok miatt járműveikkel nem tudnak jelentkezni, írásbelileg kell hogy közölik ezt a rendőrséggel. A rendőrkvesztura egyúttal az érdekeltek tudomására hozza azt is, hogy a felülvizsgálás napjáig a forgalmi számot jelző táblákat ki kell cserélni szabályszerű táblákkal, amelyeknek a következő előírásoknak kell megfelelniök: mindkét tábla alanszine fehér kell hogy legyen, míg a betűket fekete festékkel kell rájuk festeni; a tábla magassága 0.12 cm., a betűk magassága 0.80 mm., a számok szélessége 0.45 mm., a számok egymásközi távolsága 0.35 mm. kell hogy legyen. Mintákkal bárkinek szolgál a rendőrkvesztura forgalmi osztálya. A táblákat mindenki tetszés szerint bárhol megrendelheti. A fenti rendelkezések be nem tartása maga után vonja a tulajdonos megbüntetését és a forgalmi engedély bevonását.

Gróf KARÁTSONYI JENŐ ANYAGI BAJAI

Nem tartják meg a palotájára kitűzött árverést, de nem javult sokkal a helyzet — Békés megegyezés jött létre a Földhitelintézet és a gróf között, aki elbocsájtotta alkalmazottait és feloszlatta háztartását.

— Gróf Karátsonyi Jenőné közben ellopott briliánsait nyomozza fél-Európán keresztül.

Megírtuk, hogy a Magyar Földhitelintézet 15.000 dolláros követelése miatt árverést kért gróf Karátsonyi Jenő, a máltai lovagrend budapesti ügyvivőjének és követének, egyik legelőkelőbb és legismertebb magyar főurnak Krisztina körüti palotájára. Az árverést azonban, — mint Budapestről jelentik, — nem tartják meg, mert időközben békés megegyezés jött létre gróf Karátsonyi Jenő és az árvereztető intézet között. Az történt ugyanis, hogy a gróf jogtanácsosa, összeköttetésbe lépett a Földhitelintézet igazgatóságával, aminek csakhamar meg is lett az eredménye: az intézet beadvánnyal fordult a járásbíróhoz, amelyben a kitűzött árverés törlesztését indítványozta. Gróf Karátsonyi Jenő ugyanis részlettörlesztést ajánlott fel, amit a Földhitelintézet elfogadott. Ezzel még nem történt meg a gróf teljes anyagi kibontakozása, mert egy polgári követelésből kifolyólag még mindig egy zárgondnok áll gróf Karátsonyi Jenő vagyona élén. A Pajor László benzín- és olajcég ugyanis 3500 pengős keresetet nyújtott be a gróf ellen, a melyben kérte a leszállított olaj- és benzinszámla kiegyenlítését. Miután gróf Karátsonyi nem tett eleget fizetési kötelezettségének, a törvényszék zárgondnokul Holländer Sándor dr.-t bizta meg a vagyon felügyeletével. Valószínűleg rövidesen ezt az ügyet elintézik és így gróf Karátsonyi Jenőnek módjában lesz megmenteni a muzeális értékű Krisztina-körüti palotáját és ingatlanát.

Gróf Karátsonyi Jenő egyébként a legutóbbi napokban felmondott összes alkalmazottainak és feloszlatta háztartását. Erre azonban...

A bucuresti-i rendőrfőnök esete egy pincérrel a szabadkai állomáson

Bíánytalanul megkapta nagy összeget tartalmazó pénztárcáját

Szabadkáról jelentik: Dimitrescu bucuresti-i rendőrfőnöknek érdekes kalandban volt része a szabadkai állomáson. Bucuresti rendőrfőnöke feleségével Párisba utazott és ez alkalommal átutazott Szabadkán. Amikor a Simplon-expressz berobogott a szabadkai állomásra, a rendőrfőnök leszállt a vonatról, hogy frissítőt szerezzen feleségének, majd visszatért a frissítővel a vonatra, de azután ismét leszállt, hogy kifizesse számláját a vendéglőben. Eközben az expressz elindult és a rendőrfőnök sielve kuszakodott fel rá. Így történt azután, hogy a nagy sietségben a vasúti vendéglőben felejtette pénztárcáját. Már messze járt a Simplon, amikor Dimitrescu rendőrfőnök észrevette, hogy elvesztette a pénztárcáját. Meg akarta húzni a vészféket, de azután meggondolta, hogy úgy sincs semmiféle közlekedési eszköz, amivel visszatérhessen Szabadkára. Ekkor azonban közbelépett az expresszen a kalauz, aki Dimitrescu rendőrfőnöktől a jegyet kérte, melyet az pénztárcájával együtt elvesztett. Mivel semmiféle igazoló irat nem volt a rendőrfőnöknek, leszállították a vonatról.

Autón tért vissza ezután feleségével együtt Szabadkára, ahol a vasúti rendőrségen azonnal jelentést tettek a pénztárca eltűnéséről. A rendőrfőnök itt elmondta, hogy tárcájában kétezer dollár, ezer dinár és több százeles bankjegy is volt. Dimitrescu rendőrfőnök kellemesen volt meglepve, amikor az ügyeletes tisztviselő azonnal benyult az íróasztal fiókjába, onnan elővette az elvesztett pénztárcát és átnyújtotta a csodálkozó rendőrfőnöknek. A pénztárcát egy fiatal pincér találta meg, aki azonnal beszolgáltatta egész tartalmával együtt a rendőrségnek.

Dimitrescu rendőrfőnök nem tudott elég dícsérő kifejezést találni a szabadkai közbiztonsági állapotokat illetően és a becsületes megtalálót husz dinárral jutalmazta meg, majd a következő vonattal boldogan tovább utazott Páris felé

ban talán nem lett volna szüksége, mert feleségének, szül. gróf Andrássy Karolának, gróf Andrássy Manó leányának vagyonát ma is tízmillió pengőre becsülik. Hogy a grófnő miért nem sietett férje segítségére, az talán örökre kettőjük titka marad, mágnáskörökben azonban feltűnést váltott ki, hogy Andrássy Karola grófnő, aki már hosszabb idő óta külön jószág-

igazgatóságot tart és önállóan vezeti magánbirtokát, miért nem nyújtott segítséget a nagy anyagi zavarral küzdő férjének. Köztudomású az is, hogy Andrássy Karola grófnő az esztendő legnagyobb részét külföldön, Párisban és a francia Rivierán tölti és onnan intézi gazdasági ügyeit. Külföldi tartózkodása helyéről a grófnő kedden érkezett meg Budapestre, aminek elsősorban az volt az oka, hogy a hónapokkal ezelőtt eltűnt briliánsaival kapcsolatban, rendőri segítséget kért, tekintettel arra, hogy Bécsben az elmúlt napokban egy igazgatót és egy közismert ékszerészt tartóztattak le drágakösbőlás címén. Gróf Karátsonyi Jenőné ugyanis abban a hiedelemben él, hogy az eladásra felkínált 20.000 pengő értékű briliánsok azonosak a tőle ellopott kövekkel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Huszmilliárd százhuszmillió lej értékű közmunka vár elvégzésre Romániában

A genfi nemzetközi munkaügyi hivatal érdekes megkeresése Bucurestiben — Vasut-, hid- és utóépítési közmunkák várnak nálunk megvalósításra —

Bucurestiből jelentik: A genfi nemzetközi munkaügyi hivatal az összes európai államokhoz megkeresést intézett, hogy az egyes államokban milyen közmunkákra volna sürgősen szükség és ennek kapcsán mennyi összegre volna az államnak szüksége.

A román kormány ma válaszolt a nemzetközi munkaügyi hivatalnak. A válaszban

részletesen közli, hogy Romániában vasut-, hid- és utóépítési közmunkákra volna legsürgősebben szükség, ami huszmilliárd lej összeget igényelne. A munkálatok öt éven keresztül tartának és 150—200 ezer munkanélkülit foglalkoztatnának. Utána felvették még a Duna deltájának szabályozását, ahova 120 millió lej kellene és három éven keresztül kétezer munkást foglalkoztatna.

Tüntettek a BANCA GENERALA betétese a pénzügyi kényszeregyezsége érdekében

Még mindig nem tűzte ki tárgyalásra az ügyet az ilfovi törvényszék A beétesek szokatlan formájú intervenciója

Bucurestiből jelentik: Ma nagy tömeg vonult fel a Dambovitá-partián az ilfovi törvényszék elé, amely hangosan tüntetett és követelte, hogy tűzzék ki a Banca Generala a Tarii Romanesti ügyében a kényszeregyezségi tárgyalást.

Mint utóbb kiderült, a tüntetők a Banca

Generala betétese voltak, akik elégedetlenül nézték azt, hogy a már régen buzdó ügyben a törvényszék a kényszeregyezségi tárgyalást még mindig nem tűzte ki. A tüntetők ezután a bucuresti-i nagyobb lapok szerkesztősei elé vonultak, ahol szintén a tárgyalás napjának meghatározása érdekében tüntettek.

Állami befolyás alá kerül a német Danat és Dresdener Bank

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány gazdasági bizottsága szombaton ülést tart s ez alkalommal azoknak a bankoknak a szervezetéről fognak beszélni, amelyek az állam befolyása alá

kerültek. Így szó lesz a Danat Bankról és a Dresdener Bankról is. Szóba kerül majd általában a bankfelügyelet kérdése is, mivel ennek az előkészítése igen előrehaladott stádiumba jutott.

= Aradi csőd. Az aradi törvényszék csődbíró-sága az aradi Egyesült Szikvizgyárak igazgatóságának kérelmére elrendelte a csőd megnyitását özv. Glück Ignác né aradi vendéglős és vegyeskereskedő ellen. Tömeggondnok Faur Demeter dr., míg a követelések bejelentésének határideje október tizedikében van megállapítva.

= Nagy fizetéseképtelenség Constantában. Constantából jelentik: A Franco-Romana gépgyár tegnap 13 millió lej passzívával fizetéseképtelenséget jelentett be, aminek súlyos kihatásai lesznek a román gazdasági életre.

= Ujabb fizetéseképtelenség Nagyszalontán. Nagyváradról jelentik: Tegnap a nagyváradi törvényszékre beérkezett Wesselly Emő szalon-tai vas- és fűszerkereskedő kényszeregyezségi kérelme. Egyszer, néhány hónappal ezelőtt már kért kényszeregyezséget Wesselly, akkor azonban pár nap múlva visszavonta. Mostani kéréséhez mellékelte kimutatás szerint Wessellynek egy millió nyolcszáz ezer lej passzívája és egy millió negyvenötezer lej aktívája van. Nagyváradról a következő nagyobb hitelezői vannak: Andrányi Károly vaskereskedő cég félmillió lej és Mihályfi és Kandel fűszerkereskedő cég kétszáz ezer lej. Wesselly hatvan százalékos kvótát ajánl, hétszáz százalékos kamattal, három egyenlő részletre, nyolc hónaponként.

= Egyszerűsítik az adórendszert. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumból kiszivárgott hírek szerint Argetoianu pénzügyminiszter az a tervvel foglalkozik, hogy az adórendszert egyszerűsíti, mert a mai rendszer kombinált és behajtása igen nagy költségbe kerül. A statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy minden 100 lej adó behajtása 15 lejébe kerül az államnak. A pénzügyminiszter azt tervezi, hogy egyelőre az adminisztráció átszervezésével igyekszik a behajtás költségeit redukálni, később azonban az egész adórendszert új alapokra akarja felépíteni.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTTÉ.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget. Tisztelettel köszönöm, hogy a kereskedelm' ügy' noki irodám't szeptember hó 1-én a volt Szabadság-bár 16 sz. alatt ismét megnyitóm. Adásvételi megbízásokat pontosan elintézek. Szives pártfogást kér

Petrán Iván
Piața Avram Iancu 16

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Az antennáról

Vizsgáljuk meg tárgyilagosan az antennák veszélyességének annyira vitatott kérdését.

Az antennákkal szemben általában az a vád, hogy beléjük csaphat a villám. Ezzel a váddal szemben az az igazság, hogy veszélyeket csak a hibásan szerelt antenna rejt magában, míg a helyesen fejszerelt antenna — mint villámhárító — védi a házat a villámcsapás veszedelmével szemben. Vagyis a helyesen szerelt magasantennába nem baj, ha belecsep a villám, a szabályellenesen szerelt azonban, egész természetesen, veszélyeknek lehet a kút forrása, mint egy rosszul szerelt villámhárító is.

Nézzük a helytelen szerelés következményeit: tegyük fel, hogy az antenna, ha tökéletes villámvédelmet nyújtana is, de élő fához van kötve. Elsősorban már a legkisebb szél is könnyen elszakíthatja, de sokkal veszélyesebb lehet, ha a villám az antennába csapva, a hatalmas szikra felgyújtja a fát. Egyes fák, pl. fenyőfák különösen veszedelmesek ebből a szempontból.

De most tegyük fel, hogy az antenna kikötési pontjai tekintetében is minden törvényes és műszaki követelmény teljesítve van, akkor is fontos még a megfelelő villámhárító és föl-

delőkapcsoló alkalmazása. Vihar közeledtével azonnal földelni kell az antennát, még a legérdekesebb műsorszám kellős közepén is! Mert zivataros időben az antenna földelésének elmulasztása veszélyes még akkor is, ha a villámcsapás véletlen szerencse folytán antennánkat kikerülte. A felhőzet elektromos megosztó hatása következtében antennánk s esetleg rádióink olyan feszültségre töltődhetnek fel, amely érintésekor, ha nem is halált, de hatalmas és kellemetlen ütést okozhat.

Rádió propaganda? A legutóbbi statisztikai adatokból tudtuk meg, hogy Románia összlakosságának csak 5 százaléka rendelkezik rádióval, s ezért az illetékes körök mindent elfognak követni a rádió népszerűsítése érdekében. Ezzel szemben, egy új rendelet értelmében, rádióengedélyeket a helyi postaigazgatóság ezúttal nem adhat ki. Engedélyekért a bucaresti postafőigazgatósághoz kell folyamodni. Tehát könnyítés helyett egy újabb komplikáció.

AZ ELSŐ PROFI RÁDIÓHALLGATÓ ARADON. A multkor az egyik aradi ismerősöm kis fia éktelen lármát csapott odahaza és nem hagyta édes atyját dolgozni. A ravasz apa erre iszonyuan kezdte dicsérni a rádiót és ráakarta venni fiacskáját, hogy hallgassa meg, micsoda gyönyörű muzsikát játszanak. De a fiucska kézzel-lábbal tiltakozott a rádió ellen. A kétségbeesett apa végre is egy bizonyos összeget ígért arra az esetre, ha füléhez veszi a rádiókagylót és meghallgatja a műsort. A

gyermek belement az ajánlatba. Elfogadta a pénzt és fülére tette a hallgatót. Nyilvánvaló, hogy ez az ifjú uttorb volt. Mert e tette után elvesztette a rádióamatőr címet. Ő lett az első professzionista hallgató.

Rádió műsor.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 29.

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 1.30. Gramofon. 6.00. Könyvi és román zene. 8.00. Rádióegyetem. 8.20. Gramofon. 9.00. Opera. — Budapest. 9.15. A rádió házi-kvartettjének hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. Szalonzenekari hangverseny. 3.30. Felvétel és beiratkozás az egyetemekre. 4.15. Móricz Pál előadása. 5.30. Rácz Zsiga és cigányzenekarának hangversenye. 7.45. Színműelőadás a Studióból. Gyöngyvet. Irta: Bükky György. 9.55. Dalok és szanok. Majd: Másiélóra könyvi zene. — Bécs. 11.30. Buchbinder zenekar. 1.15. Operettrészletek. 3.50. Gramofonhangverseny. 5.00. Gelger zenekar. 7.35. Zongoraverseny. 8.15. Stolz: Mád c. háromfelvonásos operettje. 10.40. Dostal zenekar. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.50. Rádiózenekar. 7.30. Rádiózenekar. 10.00. Nemzeti dalok. 10.30. Cigányzene. — Berlin. 6.45. Szonáta hangverseny. Közreműködnek: Waldbauer Imre hegedű és Kentner Lajos zongora. 10.00. Táncczene. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Rádiózenekar. 5.00. Hangverseny. 7.00. Prága. — Köln. Langenberg. 5.00. Hangverseny. 7.15. Rádiótanácsok. 8.00. Vidám est. 10.00. Tánccok a világ minden részéből. Éjjel 12.00. Jazz. — Königsberg. 4.00. Fuvós zene. 6.30. Énekar. 8.00. Nagy tarka est. 10.00. Berlin. utána tánczene. — Milánó. 4.50. Gépzene. 7.15. Vegeys zene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés fra 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelős magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélvezzel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok teljes levelek továbbítására megfélelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRJETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ELLÁTÁS.

ELLÁTÁST KÉRÉSEK megbízható intelligens családnál felsőgimnázista fiam részére. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 2849

ALKALMAZÁS.

JÓMEGJELENESŰ fiatal leány elvállalna pénztárnoknői, vagy bármilyen irodai állást. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SZOBALÉANYT, jó bizonyítvánnyal, szeptember elsejére keresek. Jelentkezni Koch mézsárszéknél. 2558

Intelligens fiatal embert gyakornoknak vagy tanulónak felvesz
SÁNDOR FERENC könyvüzlete

LAKÁS.

ELCSEJELNEM belvárosban lévő 3 szobás modern lakásonat 4 szobás modern földszintes lakással. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉRÉSEK bérbe 4 szobás modern magánházat, lehetőleg kerített és parkirozott udvarral, belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 250

FELJESÉN különbejáratu, elegánsan burtozott uccai szoba elsejére kiadó, esetleg kosztal is. Str. Gh. Lazar 8. 2859

NÉGYSZOBA és alkoból álló modern lakás november elsejére kiadó. Felvilágosítások Künstler Vizumirodában. Telefon 86. 2886

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KÉT SZOBA, konyhás 1-2 emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PERZSAKABAT olcsón eladó. Str. Capitán Ignat 1., földszint. 2860

MODERN topozajbetétes komplett háló és konyhabutor olcsón eladó. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2853

KITÜNO, jókarban lévő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

FOTELOK, hintaszék, vitrinek, szekrények, asztalok, székek, festmények, kis toalett asztalok, férfi és női órák, ékszerek, fali órák, iratszokrények, márványszobrok, indiai táloa, tükrök, kredencok, antik órák, szőnyegek, gyermekágy, vas- és faágyak, matracok, díszlámpák, iratszokrény, patefon, komplett szobaberendezések stb. stb. eladók.

SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horla No. 1. (Neuman-palota)

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegelőcsőbban
„HALA DE MOBILE” Calea Banatului 4. Deposit: Str Moise Nicoara 9-11

HUNGARIA

Nagyszálloda.

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

ÜZLETEK.

FATELEPRE komoly társ keresetetik. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2852

KIADÓ főtéren üzlethelyiség október 1-től március 30-ig. Érdeklődni olasz fagyaltüzlet Bulev. Reg. Maria 8. 2798

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben
november 1-re kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

Steiner izr. leányinternátusban még egy pár növendék felvétetik. Kitűnő ellátás, állandó bennlakó tanárnői felügyelet, nevelés és napi cerrepétálás.
Külön német órák.

Arad, Str. Popa I. Russu 3. 2286

Jól értékesíti eladó áruját,

felesleges holmiját az

Aradi Közlöny

apróhirdetése útján.

KÜLÖNFÉLTÉK.

Alkalmi vételek:

6 drb. börszék, plüss fotelek, salon garnitúrák, uri szobák, ebédlok, hálók, matracok, hintaszékek, iratszokrények, íróasztalok, vitrinek, garderober szekrények, asztalok, rádiók, patefon, előszoba falak, kályhák, varrógépek, szőnyegek, függönyök, perzsa öszekötők, porcellánok, ezüstök, toalette-tükrök, festmények, díszlámpák, börszék, stb., stb. eladók. Készpénzért veszünk: perzsa öszekötőket, ezüstöt, antik és modern butorokat Singer varrógépet, gyermekkoscát, serviceket, konyhaberendezést, stb., stb.

A velünk öszekötöttésben álló temesvári zálogház évi 22 százalékos kamat mellett folyóait zálogkölcönöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárúkra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. —

COMISIO, Arad, Bul. Reg. Ferdinánd 21. (v. József főherceg-ut).

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét felakarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési újság az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házuikat, felkúrtak butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg.

Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.